

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Hasiči z povolání u jednotek sboru dobrovolných hasičů
obce**

Bc. Miroslav Krmela

© 2016 ČZU v Praze

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Hasiči z povolání u jednotek sboru dobrovolných hasičů obce" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Mohelnici dne 30. 3. 2016.

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. JUDr. Pavlu Pikolovi, Ph.D., vedoucímu mé diplomové práce za odborné vedení práce, poskytování cenných rad a vstřícný přístup, se kterým mi pomáhal při jejím vypracování. Dále bych chtěl poděkovat všem kolegům hasičům, kteří trpělivě odpovídali na moje dotazy.

Hasiči z povolání u jednotek sboru dobrovolných hasičů obce

Souhrn

Diplomová práce se zabývá zřizováním, řízením a prací hasičů z povolání. Nikoliv však prací příslušníků Hasičského záchranného sboru ČR, ale členů jednotek Sboru dobrovolných hasičů obce, kteří vykonávají svoji činnost v jednotce jako svoje hlavní zaměstnání.

Diplomová práce má dvě části. První, teoretická část, se zabývá právními normami, které upravují vznik jednotky Sboru dobrovolných hasičů obce, její fungování v systému Integrovaného záchranného systému, organizačním a operačním řízením jednotky, funkcemi hasičů z povolání v jednotce a požadavky na jejich odbornou a fyzickou způsobilost, vzdělávání a odbornou přípravu. Praktická část je věnována zmapování jednotek SDH v rámci ČR, jejichž členové vykonávají činnost v jednotce jako svoje hlavní zaměstnání a rozboru finančních nákladů vynakládaných zaměstnavatelem na fungování jednotky s hasiči z povolání.

V závěru práce jsou shrnuty poznatky ze získaných odborných vědomostí, rozboru nákladů na chod jednotky, praktických zkušeností hasiče z povolání, a dále je v něm uvedeno doporučení zřizovatelům, kteří se rozhodují zaměstnávat hasiče z povolání.

Klíčová slova: hasiči, povolání, zaměstnání, výkon služby, jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, obec, zřizovatel, zaměstnavatel

Firefighters from occupation by unit of volunteer firefighters

Summary

The thesis deals with the establishment, management and work of professional firefighters. But not the work of members of the Fire and Rescue Service, but members of the teams of the volunteer firefighters of the village, who carry out their activities in the unit as their principal occupation.

This thesis has two parts. In the first, theoretical part, I deal with legal standards which govern the emergence of units of the volunteer firefighters of the municipality, its functioning in the system of the Integrated Rescue System, organizational and operational management unit features professional fire in the unit and the demands of their professional and physical fitness, education and training. The practical part is devoted to mapping of SDH units in the Czech Republic, whose members carry out activities as their main occupation and analysis of the financial costs incurred by the employer in the functioning of the unit with the fire of occupation.

In conclusion, I summarize the findings of acquired technical knowledge, analyzing the costs of running the unit and the practical experience professional firefighters, and mention the recommendations for the founders, who decide to employ a firefighter by profession.

Keywords: firefighters, occupation, employment, the performance of services, the unit of the volunteer fire brigade of the village, the village, employees, the founder, the employer

Obsah

Obsah

1	Úvod	12
2	Cíl práce a metodika	13
2.1	Cíl práce.....	13
2.2	Metodika.....	13
3	Teoretická východiska	14
3.1	Základní pojmy.....	14
3.2	Státní správa na úseku požární ochrany.....	16
3.2.1	Ministerstvo.....	16
3.2.2	Hasičský záchranný sbor.....	17
3.3	Samospráva na úseku požární ochrany.....	18
3.3.1	Kraj.....	18
3.3.2	Obec a obecní úřad.....	19
3.4	Zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce.....	21
3.4.1	Projednání možnosti zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce.....	22
3.4.2	Nábor členů pro jednotku sboru dobrovolných hasičů obce.....	23
3.4.3	Zřízení jednotky.....	23
3.4.4	Zdravotní prohlídka nových členů jednotky.....	24
3.4.5	Uzavření smluvních vztahů se členy jednotky.....	25
3.4.6	Jmenování velitele jednotky.....	26
3.4.7	Vybavení technikou a věcnými prostředky požární ochrany.....	27
3.4.8	Vybavení členů jednotky osobními a společnými ochrannými pracovními prostředky.....	30
3.4.9	Zajištění odborné způsobilosti členů jednotky.....	33
3.4.10	Charakteristika kurzů k získání odborné způsobilosti.....	35
3.5	Organizační forma jednotek SDH.....	37
3.5.1	Organizační složka.....	37
3.5.2	Příspěvková organizace.....	39

3.6	Pracovně-právní vztah členů jednotky sboru dobrovolných hasičů.....	41
3.6.1	Uzavření pracovní smlouvy.....	41
3.6.2	Zařazení do platové třídy a stupně.....	44
3.6.3	Platový tarif.....	47
3.6.4	Příplatky.....	48
3.7	Funkce hasičů JSDH a jejich funkční označení.....	49
3.7.1	Hasič, starší hasič.....	49
3.7.2	Strojník.....	50
3.7.3	Technici speciálních služeb.....	51
3.7.4	Velitel družstva.....	52
3.7.5	Zástupce velitele jednotky, velitel jednotky.....	53
3.8	Financování jednotek SDH.....	54
3.8.1	Rozpočet obce.....	54
3.8.2	Účelové a neúčelové dotace.....	55
3.8.3	Veřejnoprávní smlouvy, obchodní závazkové vztahy.....	57
4	Vlastní práce - praktická část.....	59
4.1	Výpočet stupně nebezpečí pro obec.....	59
4.2	Zmapování jednotek požární ochrany a jednotek SDH	61
4.3	Dotazníkové šetření.....	65
5	Výsledky a diskuze.....	75
5.1	Vyhodnocení výpočtu stupně nebezpečí pro obec.....	75
5.2	Vyhodnocení mapování jednotek SDH, a jednotek jejichž členové vykonávají činnost v jednotce jako svoje zaměstnání.....	75
5.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření.....	76
6	Závěr.....	79
7	Seznam použitých zdrojů.....	82
8	Přílohy.....	85

Seznam obrázků

Obr. č. 1	Příklad vybavení požární technikou.....	29
Obr. č. 2	Pracovní stejnokroj PS II.....	31
Obr. č. 3	Zásahový oblek.....	31
Obr. č. 4	Hodnostní označení funkce hasič a starší hasič.....	50
Obr. č. 5	Hodnostní označení funkce strojník.....	51

Obr. č. 6	Hodnostní označení funkce technik.....	52
Obr. č. 7	Hodnostní označení funkce velitel družstva.....	53
Obr. č. 8	Hodnostní označení funkce zástupce velitele jednotky, velitel jednotky.....	54

Seznam tabulek

Tabulka č. 1	Minimální početní stavy členů jednotek SDH obcí.....	23
Tabulka č. 2	Požární technika a věcné prostředky PO.....	28
Tabulka č. 3	Minimální rozsah osobních ochranných pracovních prostředků člena.....	31
Tabulka č. 4	Orientační doba životnosti OOPP.....	33
Tabulka č. 5	Kurzy k získání odborné způsobilosti.....	34
Tabulka č. 6	Platové třídy podle funkcí členů jednotky.....	45
Tabulka č. 7	Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů.....	48
Tabulka č. 8	Stupně nebezpečí obce a hodnoty celkového kritéria K_c	59
Tabulka č. 9	Kritérium počtu obyvatel K_o	60
Tabulka č. 10	Kritérium charakteru území K_{ui}	60
Tabulka č. 11	Kritérium počtu zásahů K_z	61
Tabulka č. 12	Jednotky PO v krajích a celkový počet hasičů k 31. 12. 2013....	62
Tabulka č. 13	Typy jednotek podle počtu hasičů z povolání	63
Tabulka č. 14	Počty jednotek PO zaměstnávající hasiče z povolání v jednotlivých krajích.....	64
Tabulka č. 15	Základní údaje o vybraných obcích.....	66
Tabulka č. 16	Organizační forma jednotky.....	66
Tabulka č. 17	Skladba rozpočtů vybraných JSDH – příjmy (Kč).....	69
Tabulka č. 18	Mzdové náklady, sociální a zdravotní pojištění u vybraných jednotek SDH (Kč).....	70
Tabulka č. 19	Absolvované kurzy a funkce ve vybraných jednotkách SDH....	71
Tabulka č. 20	Zařazení do platových tříd ve vybraných jednotkách SDH.....	72
Tabulka č. 21	Dislokace a vzdálenost jednotek HZS od vybraných obcí.....	73

Seznam grafů

Graf č. 1	Zastoupení jednotek s hasiči z povolání v jednotlivých krajích (%).....	64
Graf č. 2	Zastoupení hasičů z povolání v jednotlivých krajích (%).....	65
Graf č. 3	Statistika výjezdů vybraných jednotek v letech 2012 – 2015....	67
Graf č. 4	Počty členů vybraných jednotek SDH.....	68
Graf č. 5	Celkový rozpočet vybraných jednotek (Kč).....	69
Graf č. 6	Podíl jednotlivých příjmů vybraných JSDH (%).....	70
Graf č. 7	Procentuální vyjádření mzdových nákladů v rámci rozpočtu vybraných JSDH.....	71

1 Úvod

Základní právo na ochranu života, zdraví a majetkových hodnot v případě požáru, dopravní nehody nebo jiné mimořádné události je zakotveno v několika právních normách. Tou nejvýznamnější je Ústava České republiky. Dalším důležitým zákonem je zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Požární ochrana věcně představuje vytvoření účinné ochrany života a zdraví občanů a majetku před požáry a poskytnutí pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech.

V České republice zajišťují rychlou a včasnou pomoc v případě požárů a jiných mimořádných událostí především jednotky požární ochrany. Jedná se o jednotky požární ochrany zřizované Hasičským záchranným sborem ČR a o jednotky požární ochrany zřizované obcemi, jednotky sboru dobrovolných hasičů. Tyto jednotky se společně podílejí na likvidaci mimořádných událostí, spolupráce těchto jednotek je velmi úzká, vzájemná a nezbytná.

Jednotky sboru dobrovolných hasičů plní nezastupitelnou úlohu při ochraně lidských životů, životů hospodářských zvířat a při ochraně majetku občanů měst a jejich okolí. V některých městech jsou jednotky sboru dobrovolných hasičů jediným subjektem, které jsou schopny poskytnout pomoc na profesionální úrovni při plnění úkolů při vzniku mimořádné události. V diplomové práci bude řešena problematika zřizování, fungování, činností jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí s členy, kteří vykonávají činnost v jednotce jako svoje hlavní zaměstnání.

Tyto jednotky požární ochrany položily průběhu historického vývoje významný „základní kámen“ pro vznik a vybudování jednotek profesionálních hasičů. Systém jednotek požární ochrany se vzájemně prolíná. Základem celého tohoto systému je systém plošného pokrytí území krajů jednotkami požární ochrany. Právě uvedený systém klade důraz na vzájemnou spolupráci a doplňování jednotek profesionálních hasičů o jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí. Neustále se zvyšující počet mimořádných událostí má za následek i zvýšené nároky na členy jednotek a na jejich akceschopnost.

Právě z důvodu zajištění akceschopnosti a zkvalitnění činnosti jednotek sboru dobrovolných hasičů obce, přistoupily některé obce k zaměstnávání členů jednotek sboru dobrovolných hasičů obce na hlavní pracovní poměr v pozici hasiče z povolání. Tato možnost není dosud výrazně rozšířena a znalosti této problematiky jsou na nízké úrovni. To je hlavním důvodem výběru tohoto tématu k vypracování této diplomové práce.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Obecným cílem diplomové práce je posouzení zákonné úpravy vzniku jednotky sboru dobrovolných hasičů a zaměstnávání členů jednotek sboru dobrovolných hasičů v hlavním pracovním poměru. Dílčími cíli předložené práce je přiblížení povinnosti zaměstnanců při udržování jednotky sboru dobrovolných hasičů v akceschopném stavu, dále zpřehlednění zásad pro výkon služby členů jednotek sboru dobrovolných hasičů, kteří vykonávají svoji činnost v jednotce jako svoje zaměstnání v pracovním poměru, dále zmapování jednotek sboru dobrovolných hasičů, jejichž členové vykonávají činnost v jednotce jako svoje zaměstnání a zjištění průměrné výše finančních prostředků vynakládaných zřizovatelem na jednoho hasiče z povolání a vytvoření uceleného materiálu o problematice zaměstnávání hasičů z povolání.

2.2 Metodika práce

Diplomová práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V první, teoretické části diplomové práce, jsou vysvětleny základní pojmy z oblasti zřizování, fungování a činnosti jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, úkoly státních orgánů a samosprávných orgánů na úseku požární ochrany, je vysvětlen proces zřizování jednotky sboru dobrovolných hasičů, uzavírání pracovně-právních vztahů a zařazování členů jednotky sboru dobrovolných hasičů, kteří vykonávají činnost v jednotce jako svoje hlavní zaměstnání do platových tříd a funkcí. Tyto poznatky byly získány metodou prostudování dostupné literatury, legislativy a dalších dostupných materiálů a jejich vyhodnocením.

V praktické části diplomové práce je provedeno vyhodnocení mapování jednotek sborů dobrovolných hasičů, ve kterých členové vykonávají činnost jako svoje hlavní zaměstnání a dále je provedena komparace vybraných jednotek sboru dobrovolných hasičů s hasiči z povolání, včetně porovnání rozpočtů těchto jednotek a vyhodnocení průměrných nákladů zřizovatele na jednoho hasiče z povolání. Zde byla použita metoda získání dostupných materiálů, sběr dat a rozhovory s veliteli jednotek, ve kterých pracují hasiči z povolání, a vyhodnocení získaných informací a dat.

3 Teoretická východiska

Pokud máme chápat fungování jednotek požární ochrany a jednotek sboru dobrovolných hasičů, jejichž členové vykonávají činnost v jednotce jako svoje hlavní zaměstnání, je nutné znát a chápat základní pojmy a právní normy, které upravují činnost těchto jednotek.

3.1 Základní pojmy

Jednotka požární ochrany - organizovaný útvar zřízený podle zákona, s vnitřní hierarchií a dělbou práce, tvořený hasiči, vybavený požární technikou (automobily) a věcnými prostředky (výstroj hasičů, nástroje, agregáty apod.), pod vedením velitele jednotky.¹

Druhy jednotek požární ochrany:

- *jednotka hasičského záchranného sboru kraje* (dále jen „jednotka HZS kraje“), která je složena z příslušníků hasičského záchranného sboru určených k výkonu služby na stanicích hasičského záchranného sboru kraje,
- *jednotka hasičského záchranného sboru podniku* (dále jen „jednotka HZS podniku“), která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří vykonávají činnost v této jednotce PO jako své zaměstnání,
- *jednotka sboru dobrovolných hasičů obce* (dále jen „jednotka SDH obce“), která je složena z fyzických osob, které nevykonávají činnost v této jednotce PO jako své zaměstnání,
- *jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku* (dále jen „jednotka SDH podniku“), která je složena ze zaměstnanců právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, kteří nevykonávají činnost v této jednotce PO jako své zaměstnání.²

Jednotka je charakterizována:

- *velikostí* – počtem hasičů v jednotce,
- *kategorií* – vyjadřuje operační působnost jednotky pro použití k zásahům zejména pro svého zřizovatele, *tzn. místní působnost*, nebo pro použití na větším území než na území svého zřizovatele, *tzn. územní působnost*; součástí operační působnosti je také stanovená doba pro výjezd jednotky z místa dislokace k zásahu,

¹ pokyn GR HZS ČR č. 25/2009, část I., čl. 2, odst. 1

² § 65 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

- *taktickou hodnotou* – schopností provádět určitý rozsah činností odpovídající velikosti jednotky a jejímu vybavení požární technikou a věcnými prostředky.³

Kategorie jednotek:

a) s územní působností zasahující mimo území svého zřizovatele

- **JPO I** – jednotka hasičského záchranného sboru kraje s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 2 minut,
- **JPO II** – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 5 minut,
- **JPO III** – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, kteří vykonávají službu v jednotce dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace a dobou výjezdu jednotky od vyhlášení poplachu do 10 minut,

b) s místní působností zasahující na území svého zřizovatele

- **JPO IV** – jednotka hasičského záchranného sboru podniku,
- **JPO V** – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce dobrovolně,
- **JPO VI** – jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku
- **JPO N** – jednotka sboru dobrovolných hasičů obce nebo podniku, která není zařazena do plošného pokrytí území kraje jednotkami.⁴

Organizační řízení – činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek PO. Tímto se rozumí činnost související s udržováním a zvyšováním odborné a fyzické způsobilosti hasičů (školení, výcvik), údržbou požární techniky a dalších prostředků požární ochrany, apod.⁵

Operační řízení – činnost od přijetí zprávy o vzniku požáru nebo jiné mimořádné události až po návrat sil a prostředků na místo stálé dislokace. Do těchto činností se zahrnuje výjezd jednotky PO, jízda na místo zásahu, provádění záchranných, resp. likvidačních, prací, apod.⁶

³ pokyn GŘ HZS ČR č. 25/2009, část I., čl. 2, odst. 10

⁴ pokyn GŘ HZS ČR č. 25/2009, část I., čl. 2, odst. 11

⁵ dostupné z URL: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx> ze dne 7. ledna 2016

⁶ dostupné z URL: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx> ze dne 7. ledna 2016

Požární (hasičská) stanice – objekt a související prostory určené pro nepřetržitý výkon služby hasičů zařazených v jednotce HZS kraje nebo jednotce HZS podniku a určené při požární techniku a věcné prostředky požární ochrany.

Požární (hasičská) zbrojnice - objekt a související prostory určené pro nepřetržitý výkon služby hasičů zařazených v jednotce SDH obce nebo jednotce SDH podniku a určené při požární techniku a věcné prostředky požární ochrany.⁷

Hasič - zaměstnanec vykonávající službu v jednotce HZS podniku jako svoje zaměstnání, člen jednotky SDH obce, člen jednotky SDH podniku nebo člen zařazený v požární hlídce.⁸

Velitel jednotky - je ustanoven zřizovatelem jednotky určitého druhu jednotky, odpovídá za výkon služby. V souladu s vnitřní organizací jednotky je velitelem jednotky také velitel čety, velitel družstva nebo vedoucí skupiny nebo v operačním řízení určený velitel pro hasiče daného druhu jednotky, popř. v odřadu složeného z několika druhů jednotek.⁹

3.2 Státní správa na úseku požární ochrany

Úkoly státní správy na úseku požární ochrany plní správní úřady, kterými jsou ministerstvo a Hasičský záchranný sbor kraje (dále jen „HZS kraje“), tedy přímí vykonavatelé státní správy.¹⁰

3.2.1 Ministerstvo

Ministerstvo na úseku požární ochrany:

- schvaluje koncepci organizace a rozvoje požární ochrany
- předkládá Ministerstvu financí návrh rozpočtu hasičského záchranného sboru a návrh na poskytnutí dotací občanským sdružením
- předkládá Ministerstvu financí návrh účelové dotace pro jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí,
- zabezpečuje ve spolupráci s Ministerstvem financí uvolňování finančních prostředků ze státního rozpočtu na investiční dotace na pořízení a obnovu požární techniky pro obce, jejichž jednotky požární ochrany jsou určeny požárním poplachovým plánem kraje k zásahům mimo svůj územní obvod (dále jen „vybrané obecní úřady“),

⁷ pokyn GŘ HZS ČR č. 25/2009, část I., čl. 2, odst. 13

⁸ pokyn GŘ HZS ČR č. 25/2009, část I., čl. 2, odst. 8

⁹ pokyn GŘ HZS ČR č. 25/2009, část I., čl. 2, odst. 9

¹⁰ § 23 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

- řídí výkon státní správy,
- vykonává státní požární dozor a je dotčeným orgánem státní správy na úseku požární ochrany,
- kontroluje plnění úkolů, které tento zákon ukládá hasičským záchranným sborům krajů,
- řídí odbornou přípravu a usměrňuje po odborné stránce výkon služby v jednotkách požární ochrany,
- zabezpečuje výzkum a vývoj,
- stanoví postup zjišťování příčin vzniku požárů a v závažných případech se zjišťování těchto příčin zúčastňuje; zpracovává rozbor příčin vzniku požárů,
- vytváří a provozuje informační systém požární ochrany,
- soustřeďuje a vyhodnocuje informace potřebné pro zásahy jednotek požární ochrany a ústřední řízení záchranných prací,
- zajišťuje mezinárodní spolupráci hasičského záchranného sboru.¹¹

Ministerstvo je rovněž orgánem státní správy ve věcech škol požární ochrany. V rámci této působnosti zřizuje, zrušuje a řídí střední školy požární ochrany a vyšší odborné školy požární ochrany, provádí v nich inspekci výchovy a vzdělávání a hospodářsky je zabezpečuje.¹²

3.2.2 Hasičský záchranný sbor

Generální ředitelství hasičského záchranného sboru plní úkoly ministerstva na úseku požární ochrany podle ustanovení § 24 odst. 1 a § 25 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.¹³

Hasičský záchranný sbor kraje

- zpracovává koncepci požární ochrany kraje,
- vykonává státní požární dozor a je dotčeným orgánem státní správy na úseku požární ochrany,
- kontroluje plnění nařízení orgánů kraje vydaných na úseku požární ochrany,
- odpovídá za připravenost a akceschopnost jednotek hasičského záchranného sboru kraje,

¹¹ § 24 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

¹² § 25 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

¹³ § 26 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

- zabezpečuje výstavbu a údržbu objektů pro potřeby hasičského záchranného sboru,
- řídí po odborné stránce výkon služby v jednotkách požární ochrany,
- koordinuje zabezpečování požární ochrany v kraji s ostatními orgány,
- soustřeďuje podklady pro zabezpečení materiálních a finančních prostředků jednotek sborů dobrovolných hasičů vybraných obcí,
- zpracovává podklady k vydání právních předpisů pro příslušné správní orgány kraje v oblastech, které vymezuje zákon,
- v rozsahu stanoveném ministerstvem řídí a organizuje odbornou přípravu příslušníků, velitelů jednotek hasičských záchranných sborů podniků, velitelů a strojníků jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, velitelů a strojníků jednotek sborů dobrovolných hasičů podniků,
- projednává přestupky a správní delikty na úseku požární ochrany,
- zpracovává jedenkrát ročně zprávu o stavu požární ochrany v kraji a předkládá ji krajskému úřadu,
- zabezpečuje preventivně výchovnou, propagační a ediční činnost na úseku požární ochrany podle zaměření stanoveného ministerstvem.

3.3 Samospráva na úseku požární ochrany

Úkoly státní správy na úseku požární ochrany plní i orgány územně samosprávných celků, resp. orgány krajů¹⁴ a orgány obcí¹⁵, tedy nepřímí vykonavatelé státní správy. Tyto orgány vykonávají státní správu v přenesené působnosti.

3.3.1 Kraj

Krajské úřady

- projednávají koncepci požární ochrany v kraji,
- vytvářejí podmínky pro dislokaci a vybavení jednotek hasičského záchranného sboru,
- hradí k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany náklady jednotkám sborů dobrovolných hasičů vybraných obcí spojené se zásahy mimo jejich

¹⁴ zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů

¹⁵ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

územní obvod a podílí se na financování jejich akceschopnosti, pořízení a obnově požární techniky.¹⁶

Rada kraje

- vydává nařízením kraje požární poplachový plán kraje,
- stanoví nařízením kraje podmínky k zabezpečení
  - plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany,
  - zdrojů vody k hašení požárů a tyto zdroje určí,
  - požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru,
  - požární ochrany v budovách zvláštního významu,
  - požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob.¹⁷

Kraj

- projednává roční zprávu o stavu požární ochrany v kraji,
- k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany přispívá
  - hasičskému záchrannému sboru kraje na financování jeho potřeb,
  - obcím na financování potřeb jejich jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí.¹⁸

3.3.2 Obec a obecní úřad

Obec v samostatné působnosti na úseku požární ochrany

- zřizuje jednotku sboru dobrovolných hasičů obce, která provádí hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech a plní další úkoly podle zvláštního právního předpisu ve svém územním obvodu; členům jednotky sboru dobrovolných hasičů obce za hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech v mimopracovní době poskytuje odměnu,
- udržuje akceschopnost jednotky sboru dobrovolných hasičů obce,
- zabezpečuje odbornou přípravu členů jednotky sboru dobrovolných hasičů obce,
- zabezpečuje materiální a finanční potřeby jednotky sboru dobrovolných hasičů obce a požární ochrany,

¹⁶ § 27 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ § 27 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

¹⁸ § 27 odst. 3 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

- zajišťuje péči o členy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, jakož i péči o zaměstnance zařazené v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků, členy jiných jednotek sborů dobrovolných hasičů obce nebo podniků,
- poskytuje náhradu ušlého výdělku členu jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, který se ve své pracovní době nebo v době, ze které mu plyne příjem z podnikání nebo jiné samostatně výdělečné činnosti, zúčastní zásahu při požáru nebo jiných záchranných prací při živelních pohromách nebo jiných mimořádných událostech nebo nařízeného cvičení anebo nařízené odborné přípravy,
- zabezpečuje a hradí pro členy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce preventivní zdravotní prohlídky,
- zabezpečuje výstavbu a údržbu objektů požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, zejména pro potřeby svého územního obvodu,
- zpracovává stanovenou dokumentaci požární ochrany,
- zabezpečuje zdroje vody pro hašení požárů a jejich trvalou použitelnost a stanoví další zdroje vody pro hašení požárů a podmínky pro zajištění jejich trvalé použitelnosti,
- umožňuje dislokaci jednotek hasičského záchranného sboru v katastrálním území obce podle nařízení kraje a přispívá na provoz a vybavení těchto jednotek,
- spolupracuje se sousedními obcemi při plnění úkolů k zabezpečení požární ochrany; za tím účelem mohou obce soustřeďovat finanční prostředky,
- organizuje preventivně výchovnou činnost,
- obecně závaznou vyhláškou
  - vydává požární řád obce,
  - stanoví podmínky k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastní větší počet osob.¹⁹

Obecní úřad na úseku požární ochrany

- zajišťuje účast velitelů a strojníků jednotky sboru dobrovolných hasičů obce na jejich odborné přípravě,
- zajišťuje úkoly požární ochrany pro období stavu ohrožení státu a válečného stavu.²⁰

¹⁹ § 29 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

²⁰ § 29 odst. 3 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Vybrané obecní úřady

- zabezpečují podle požárního poplachového plánu kraje hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech mimo svůj územní obvod,
- zabezpečují akceschopnost jednotky sboru dobrovolných hasičů obce k zásahům mimo svůj územní obvod,
- na základě nařízení kraje, kterým se stanoví podmínky plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany, zabezpečují nepřetržitou pracovní pohotovost mimo pracoviště v počtu nejméně jednoho požárního družstva o sníženém početním stavu.²¹

3.4 Zřízení jednotky sboru dobrovolných hasičů obce

Než se začneme zabývat samotným zřízením a chodem jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, je nutné znát rozdíl mezi pojmy „Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce“ a „Sbor dobrovolných hasičů“. Oba výrazy jsou si velice podobné, nicméně každý představuje něco jiného.

V metodice pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí je „Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce“ popsána jako organizace zřizovaná obcí za účelem zajišťování požární ochrany a obcí plně zabezpečována po finanční i materiální stránce. „Sbor dobrovolných hasičů“ je pak základní organizační složkou občanského sdružení působícího na úseku požární ochrany (např. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, České/Moravské hasičské jednoty), která se řídí zákonem o sdružování občanů a svými stanovami. Obec jí může poskytovat dotaci na činnost a spolupracovat s ní v oblasti požární ochrany a ochrany obyvatelstva.²²

Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce zřizují jednotlivé obce na základě ustanovení § 29 odst. 1, písm. a) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, příp. na základě ustanovení § 69a odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Zřizování jednotky sboru dobrovolných hasičů obce je poměrně administrativně a organizačně náročný proces, který lze shrnout do níže uvedených bodů:

1. Projednání možnosti zřízení jednotky SDH obce.
2. Provedení náboru členů jednotky SDH obce.

²¹ § 29 odst. 4 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

²² Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 5

3. Zřízení jednotky na zasedání zastupitelstva obce a zveřejnění usnesení zastupitelstva o zřízení jednotky SDH obce.
4. Zajištění zdravotních prohlídek nových členů jednotky SDH obce.
5. Uzavření smluvních vztahů se členy jednotky SDH obce.
6. Jmenování velitele jednotky SDH obce.
7. Zajištění vybavení jednotky SDH obce požární technikou a věcnými prostředky, včetně prostředků k plnění úkolů ochrany obyvatelstva a civilní ochrany.
8. Vybavení členů jednotky SDH obce osobními a kolektivními ochrannými pracovními prostředky.
9. Zajištění odborné způsobilosti členů jednotky SDH obce.²³

3.4.1 Pojednání možnosti zřízení jednotky SDH obce

V případě, že obec uvažuje o zřízení jednotky SDH, je nutné nejdříve pověřit konkrétní osobu, která zpracuje podklady pro rozhodnutí, zda obec bude zřizovat jednotku SDH samostatně, nebo zda sdruží prostředky s jiným subjektem, který má rovněž povinnost zřídit jednotku požární ochrany, a vytvoří společnou jednotku požární ochrany.

Dále je nutné projednat na územně příslušném územním odboru HZS kraje zřízení jednotky SDH obce, její kategorii v plošném pokrytí území kraje jednotkami PO a využitelnost po zřízení, zajištění základních činností jednotky, projednat její případnou využitelnost pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva, možnosti sdružení prostředků s jinými obcemi, evidenční číslo jednotky. Dále je vhodné vstoupit do jednání s místními organizacemi občanských sdružení působících na úseku PO, jejichž členové by se mohli stát členy jednotky SDH obce. Výhodou u těchto členů je, že se již orientují v problematice požární ochrany i ochrany obyvatelstva.

O zřízení jednotky SDH obce rozhoduje zastupitelstvo obce. Je nutno zvážit všechny okolnosti záměru zřídit jednotku SDH obce i s přihlédnutím k plnění úkolů obce na úseku ochrany obyvatelstva. Usnesení zastupitelstva o plánovaném zřízení jednotky SDH obce je žádoucí zveřejnit obvyklým způsobem – vyvěšením na úřední desce, vyhlášením obecním rozhlasem, v místním tisku apod.²⁴

²³ Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 5

²⁴ Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 5-6

3.4.2 Nábor členů pro jednotku SDH obce

Při náboru členů jednotky SDH obce je vhodná spolupráce s HZS kraje a občanskými sdruženími působícími na úseku PO. Nejmenší základní početní stav členů jednotky SDH obce, potřebný pro zajištění zásahu jednotky, je uveden v tabulce č. 1 a vychází z přílohy č. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb. (dále jen „vyhláška o jednotkách PO“). Jedná se ideální stav, kdy v obci bude stoprocentně zajištěna schopnost výjezdu družstva o zmenšeném početním stavu. Pro praktické zajištění zásahu jednotky je zpravidla zapotřebí více členů jednotky.²⁵

Tabulka 1 – Minimální početní stavy členů jednotek SDH obcí

Funkce v jednotce	Kategorie jednotky (JPO)					
	II/1	II/2	III/1	III/2	V	N
Velitel jednotky	1	1	1	1	1	1
Velitel družstva	2	5	2	5	2	2
Strojník (řidič)	3	6	4	6	2	2
Hasič	6	12	5	12	4	4
Celkem	12	24	12	24	9	9

Zdroj: vyhláška č. 247/2001 Sb., příloha č. 4, vlastní zpracování

3.4.3 Zřízení jednotky

V případě zajištění dostatečného počtu členů pro zřízení jednotky SDH obce (viz tabulka č. 1), nebo při souhlasných stanoviscích HZS kraje a subjektu oprávněného a schopného zajistit zásah na území obce svojí jednotkou PO (v případě zřízení společné jednotky PO), následuje projednání vlastního zřízení jednotky na zasedání zastupitelstva obce. Zastupitelstvo musí rozhodnout o konečné formě zřízení jednotky - jednotka jako součást obecního úřadu nebo organizační složka obce (příspěvková organizace), resp. zřízení společné jednotky PO. Taktéž je nutno projednat formu smluvního vztahu členů jednotky k obci dle zákoníku práce - pracovní poměr, dohoda o pracovní činnosti nebo dohoda o provedení práce nebo pouze na základě dohody o členství v jednotce bez vzniku pracovně právního vztahu ovšem jednoznačně řešící práva, povinnosti a nároky člena a obce. Rovněž je nutno určit, komu bude velitel jednotky odpovídat za činnost jednotky a za zajištění její akceschopnosti. Zpravidla zastupitelstvo obce pověřuje tímto starostu obce, který je zákonem o požární ochraně i zmocněn jmenovat velitele jednotky.

²⁵ Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 6-7

Po schválení zřízení jednotky zastupitelstvem obce a zveřejnění zřízení jednotky následují vlastní úkony k listinné podobě zřízení. Minimální rozsah dokumentace o zřízení jednotky stanovuje § 12 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o PO, ve znění pozdějších předpisů:

- zřizovací listina nebo příslušná smlouva, pokud se zřizuje společná jednotka PO,
- stejnopis jmenovacího dekretu velitele jednotky),
- seznam členů jednotky,
- dokumentace o odborné způsobilosti členů,
- doklad o zdravotní způsobilosti členů pro výkon služby v jednotce.

V případě, že jednotka je zřízena jako:

- organizační složka obce, pak zřizovací listinou je zřizovací listina organizační složky obce,
- součást obecního úřadu (oddělení apod.), pak se zřizovací listina vyhotoví samostatně nebo může být nahrazena organizačním řádem obce, ze kterého zcela jasně vyplýne zřízení jednotky, např. jako oddělení obecního úřadu. Vhodnější je ovšem vyhotovit samostatnou listinu,
- společná jednotka PO, zřizovací listina se vyhotoví samostatně nebo může být nahrazena smlouvou o zřízení společné jednotky PO dle § 69a zákona o PO.

Forma zřizovací listiny není právními předpisy výslovně stanovena. Náležitosti smlouvy o sdružení prostředků a o zřízení společné jednotky PO jsou odvislé od vzájemných smluvních vztahů mezi obcemi, které uvedenou společnou jednotku zřizují.²⁶

3.4.4 Zdravotní prohlídky nových členů jednotky

Povinnost zdravotních prohlídek členů jednotky SDH obce vyplývá z § 29 a § 69b zákona o PO a blíže je specifikuje nařízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek hasičských záchranných sborů podniků a členů jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků. Zdravotní prohlídky nových členů hradí obec, pokud tyto nejsou hrazeny v rámci preventivních zdravotních prohlídek dle § 29 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění.

²⁶ Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 7-8

Vstupní preventivní zdravotní prohlídka se provádí u každého člena před zahájením výkonu služby v jednotce, tzn. před zařazením do jednotky SDH obce nebo před vznikem pracovně právního vztahu. Obsahem této zdravotní prohlídky je komplexní fyzikální vyšetření, včetně orientačního vyšetření zraku, sluchu, kůže a podpůrného a pohybového aparátu a orientačního neurologického vyšetření a orientační chemické vyšetření moči. U nositele dýchací techniky se navíc provede spirometrické a elektrokardiografické vyšetření (EKG). Podle aktuálního zdravotního stavu a závěrů vyšetření lze provést i další odborná vyšetření nezbytná pro posouzení zdravotní způsobilosti. Pokud je uvedeno, že jde o orientační vyšetření, neprovádí je odborný lékař.²⁷

3.4.5 Uzavření smluvních vztahů se členy jednotky

Forma smluvního vztahu člena jednotky SDH obce s obcí není v zákoně o PO jednoznačně stanovena. V § 65 odst. 3 zákona o PO uvádí, že činnost v jednotce vybrané obce je zpravidla vykonávána v pracovně právním vztahu k obci. Pokud je jednotka zřízena jako součást obecního úřadu, pak členové jednotky jsou zaměstnanci obce. Při zřízení jednotky formou organizační složky obce jsou členové jednotky zaměstnanci obce, pokud jiný právní předpis nestanoví jinak. Jiný právní předpis ovšem nestanovuje jednoznačně, že by člen jednotky nemusel být zaměstnancem obce. S ohledem na § 65 odst. 3 zákona o PO by teoreticky bylo možno s členem uzavřít smlouvu o činnosti v jednotce SDH obce i mimo zákoník práce, ale jde o dosti vágní vztah závazku člena vůči obci a i tak je nutno v této smlouvě jednoznačně specifikovat práva, povinnosti a nároky člena včetně odměny za zásah v mimopracovní době dle § 29 odst. 1 písm. a) zákona o PO.

Ustanovení § 29 odst. 1 písm. a) zákona o PO stanovuje povinnost obci poskytovat členovi za hašení požárů a záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech odměnu, pokud tuto činnost provádí v jeho mimopracovní době. Zároveň je nutno podotknout, že do činností v jednotce pro zajištění její akceschopnosti spadá i široká oblast údržby a kontrol požární techniky a prostředků v péči jednotky. V § 65 odst. 2 zákona o PO se uvádí, že činnost v jednotce při hašení požáru, provádění záchranných prací při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech se považuje za výkon občanské povinnosti.

Činnost v jednotce při nařízeném cvičení nebo při nařízené odborné přípravě je jiným úkonem v obecném zájmu. Jednotka může dle § 97 zákona o PO poskytovat pohotovostní a

²⁷ Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 8-9

jiné služby nebo práce související se základními úkoly jednotek PO za úhradu vynaložených nákladů. Chce-li obec po členovi vyžadovati plnění těchto úkonů, pak s ním musí mít uzavřen takový smluvní vztah, na základě kterého jej může pověřovat těmito pracemi. Všechny uvedené předchozí požadavky může obec splnit především uzavřením pracovně právních vztahů dle zákoníku práce. Druh pracovně právního vztahu vychází z jednání zastupitelstva obce, na kterém se schvalovalo zřízení jednotky.

Obecně lze doporučit:

- u jednotek kategorií JPO V a JPO N formu dohody o provedení práce, neboť u těchto kategorií jednotek není předpoklad větší četnosti zásahů a celkový počet hodin odpracovaných z důvodů činnosti v jednotce (údržba, odborná příprava, zásahy, nařízená cvičení) se zpravidla pohybuje do 150 hodin ročně,
- u jednotek kategorií JPO III, u nichž není předpoklad většího počtu zásahů, je vhodná forma dohody o provedení práce. Pokud se v praxi ukáže, že objem 150 hodin ročně nepostačuje, pak je vhodnější forma dohody o pracovní činnosti (v běžné mluvě užíván název „poloviční úvazek“),
- u jednotek kategorií JPO II je vhodnější forma dohody o pracovní činnosti, neboť u těchto jednotek je předpoklad překročení 150 odpracovaných hodin ročně ve prospěch činnosti v jednotce z důvodů většího počtu zásahů, zpravidla i většího objemu hodin odborné přípravy (předurčenost na dopravní nehody apod.), většího a složitějšího technického vybavení tudíž i časově náročnější údržby,
- u jednotek kategorie JPO II, resp. i JPO III, je vhodné zvážit i uzavření pracovního poměru, např. s velitelem jednotky nebo s určeným strojníkem, který se bude starat o dokumentaci jednotky, údržbu techniky a věcných prostředků jednotky. Při uzavírání pracovně právních vztahů se mimo zákoníku práce vychází i z pokynu generálního ředitele HZS ČR, který upravuje zásady pro výkon služby a odměňování v jednotkách kategorií JPO II a JPO III a uvádí i možný vzor dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.

3.4.6 Jmenování velitele jednotky

Zřizovatel jednotky jmenuje a odvolává velitele jednotky po vyjádření územně příslušného HZS kraje k jeho odborné způsobilosti. Velitel je zpravidla jmenován až po absolvování základní odborné přípravy, doporučuje se minimálně po dvou rocích činnosti

v jednotce²⁸. Velitel jednotky odpovídá za činnost a připravenost jednotky, a to přímo zřizovateli jednotky²⁹.

Na funkci velitele jednotky je vhodné jmenovat člena jednotky, který má mezi ostatními členy přirozenou autoritu a zároveň je schopen řídit kolektiv i ve vypjatých situacích mimořádných událostí. Doporučuje se, aby budoucí velitel měl předchozí praxi v jednotce SDH obce a byl spjat nejen s činností jednotky, ale zajímal se i o dění v obci. Velitel jednotky SDH obce by měl být v otázkách požární ochrany a ochrany obyvatelstva určitou odbornou oporou starostovi obce.

Zároveň je vhodné i jmenovat zástupce velitele jednotky, aby byla zachována kontinuita řízení jednotky v případě jeho nepřítomnosti. V pracovně právním vztahu s velitelem jednotky by měl být řešen i vzájemný vztah velitele jednotky a zřizovatele (jeho práva a povinnosti vůči zřizovateli jako je předkládání zpráv o činnosti jednotky, nakládání s majetkem, výkazy odpracovaných hodin členů, výkazy pro odměny či platy členů, povolování jízd apod.).³⁰

3.4.7 Vybavení technikou a věcnými prostředky PO

Minimální požadavky na vybavení jednotky SDH obce stanovuje příloha č. 4 vyhlášky o jednotkách PO (viz tabulka č. 2), které se odvíjí od kategorie jednotky. Další vybavení nad rámec požadavků vyhlášky o jednotkách PO se odvíjí z předurčenosti jednotky SDH obce pro záchranné práce, např. v systému předurčenosti pro záchranné práce při silničních dopravních nehodách (vybavení rychlým zásahovým autemobílem s hydraulickým vyprošťovacím zařízením), předurčenosti na havárie spojené s únikem nebezpečných látek (vybavení ochrannými protichemickými obleky), předurčeností pro zásahy u výškových budov (vybavení automobilovým žebříkem, nebo automobilovou plošinou), a dále z předurčenosti pro plnění úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva. Možnosti obstarání vybavení se doporučuje projednat s územně příslušným HZS kraje.

²⁸ Čl. 5, odst. 1 pokynu GR HZS č. 25/2009

²⁹ Čl. 5, odst. 2 pokynu GR HZS č. 25/2009

³⁰ Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 10

Tabulka č. 2 - Požární technika a věcné prostředky PO

	Kategorie jednotky (JPO)				
	II/1	II/2	III/1	III/2	V
Cisternová automobilová stříkačka v základním provedení (dále jen CAS)	1	1	1	1	1 ¹⁾
Dopravní automobil	1	1	1	1	1 ¹⁾
Automobilový žebřík	1 ²⁾	1 ²⁾	1 ²⁾	1 ²⁾	-
Automobilová plošina	1 ²⁾	1 ²⁾	-	-	-
Odsavač kouře nebo přetlakový ventilátor	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾
Motorová stříkačka	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1
Izolační dýchací přístroj ³⁾	4	8 ¹⁾	4	8 ¹⁾	4
Vozidlová radiostanice	2	2	2	2	-
Přenosná radiostanice	2	4	2	4	1
Mobilní telefon	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾	1 ¹⁾

1) Jednotka SDH obce je vybavena uvedenou požární technikou, věcnými prostředky PO, jen pokud je to odůvodněno plošným pokrytím, dokumentací zdolávání požárů objektů, jejichž ochranu před požáry a mimořádnými událostmi jednotka zabezpečuje. Do počtu izolačních dýchacích přístrojů, přetlakových ventilátorů a motorových stříkaček se započítávají také tyto prostředky umístěné v CAS nebo v jiné požární technice ve vybavení jednotky.

2) Vybavení jednotky SDH obce výškovou technikou se provádí podle obdobné zásady, na které je vybavena stanice typu P2 HZS kraje.

3) Autonomní dýchací přístroj na stlačený vzduch s otevřeným okruhem, typ s plicní automatikou pro použití v plynném prostředí.

Zdroj: vyhláška č. 247/2001 Sb., příloha č. 4, vlastní zpracování

Na obrázku č. 1 je vidět příklad vybavení požární technikou nad rámec minimálních požadavků. Touto technikou disponuje jednotka SDH Mohelnice, která může pro zásahy u mimořádných událostí využít různou požární techniku, od rychlého zásahového automobilu RZA Nissan Patrol, vybaveného hydraulickým vyprošťovacím zařízením Holmatro, přes cisternovou automobilovou stříkačku CAS 20 Tatra Terrno (4 m³ hasebních prostředků), vysokokapacitní cisternovou automobilovou stříkačku CAS 32 Tatra 815 (8,5 m³ hasebních prostředků), dopravní automobil Fiat Ducato, až po automobilovou plošinu AP 27 Tatra 148 (dosah plošiny 27 m) a automobilový žebřík AZ 30 IFA (dosah žebříku 30 m).

Obr. č. 1 – Příklad vybavení požární technikou

Zdroj: vlastní zpracování.

V § 8 vyhlášky o jednotkách PO je určeno, že pokud jsou stanoveny pro požární techniku a věcné prostředky PO technické podmínky, lze požární techniku a věcné prostředky požární ochrany do vybavení jednotek zařadit jen v případě, že stanoveným technickým podmínkám vyhovují. Nejsou-li technické podmínky právním předpisem stanoveny, platí technická norma nebo mezinárodní technické pravidlo. Veškeré vybavení jednotky podléhá podmínkám stanoveným zákonem o technických požadavcích na výrobky, vyhláškou o technických podmínkách požární techniky, vyhláškou o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany a dalšími právními předpisy a rovněž souvisejícími českými technickými normami (ČSN a ČSN EN).

Mimo vybavení jednoty SDH obce technikou a věcnými prostředky je nutno zajistit systém vyzkoušení členů jednotky SDH obce o vyhlášení poplachu jednotce SDH obce. Pro tyto účely se zpravidla užívá sirén a místní rozhlas v obci doplněné dalšími prostředky a systémy, např. pagery, zasilání krátkých textových nebo hlasových zpráv na mobilní telefony členů jednotky.³¹

³¹ Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 10-11

3.4.8 Vybavení členů jednotky osobními a společnými ochrannými pracovními prostředky

Každý zaměstnavatel má povinnosti vůči svým zaměstnancům v oblasti bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (BOZP). V rámci této působnosti je povinen vyhodnotit rizika při činnostech požadovaných na zaměstnancích a stanovit odpovídající ochranné pracovní prostředky a další opatření na snížení nebo eliminaci těchto rizik. Pro činnost jednotky na místě zásahu lze při vyhodnocení rizik přihlídnout k popisu nebezpečí uvedených v Bojovém řádu jednotek PO.

Pro zaměstnance obce odpovědného za oblast BOZP je zpravidla obtížné vyhodnotit rizikovitost práce hasičů a stanovit tomu odpovídající ochranné prostředky. Protože stejné povinnosti má i HZS ČR, lze doporučit obcím při stanovování ochranných prostředků pro své členy vycházet z pokynu generálního ředitele HZS ČR, kterým se stanoví podmínky pro poskytování ochranných pracovních prostředků příslušníkům a občanským zaměstnancům HZS ČR.

Ochranné pracovní prostředky musí v souladu s § 8 odst. 1 vyhlášky o jednotkách PO, odpovídat požadavkům stanoveným právními předpisy nebo technickými normami, zejména vyhláškou č. 69/2014 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany (dále jen „vyhláška 69“).

Ochranné pracovní prostředky, které jsou poskytovány členovi při výkonu služby (práce) na místě zásahu, při provádění praktického výcviku, při prověřovacích a taktických cvičeních a při využití jednotky pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva v rozsahu základní výbavy jsou uvedeny v tabulce č. 3 a příkladově i v textu dále.

Ustanovení § 93 odst. 2 zákona o PO a § 43 vyhlášky o jednotkách PO stanovují, že člen musí být vybaven stejnokrojem, kterým se rozumí pracovní stejnokroj II (PS II), a příslušným funkčním označením provedený ve variantě A nebo B podle (podle přílohy č. 8 k vyhlášce 69). Údržba a obměna stejnokroje se zajišťuje na náklady zřizovatele.

Tabulka č. 3 – Minimální rozsah osobních ochranných pracovních prostředků člena

Druh osobního ochranného prostředku		Počet pro 1 hasiče
pracovní stejnokroj II	blůza	1
	kalhoty	1
čepice k pracovnímu stejnokroji II		1
spodní prádlo pro hasiče (podle přílohy č. 9 k vyhlášce 69) - <i>1x triko s dlouhými a 1x krátkými rukávy</i>		2
zásahový oděv I (kalhoty a kabát - podle přílohy č. 5 k vyhlášce 69) - <i>doporučeno u JPO II a JPO III</i> nebo zásahový oděv II (kalhoty a blůza - podle přílohy č. 6 k vyhlášce 69) - <i>doporučeno u JPO V a JPO N</i>		1
přilba pro hasiče (podle přílohy č. 4 k vyhlášce 69)		1
zásahová obuv pro hasiče holeňová (<i>příp. i s prodyšnou membránou *</i>)		1
ochranné rukavice pro hasiče - pár ** (<i>tzv. zásahové rukavice</i>)		1
ochranné rukavice proti mechanickým rizikům - pár *** (<i>tzv. pracovní rukavice</i>)		1

Pozn.: * ČSN EN 15090, ** ČSN EN 659+A1, *** ČSN EN 388.

Zdroj: Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 12, vlastní zpracování.

Na obrázku č. 2 vidíme pracovní stejnokroj PS II, na obrázku č. 3 vidíme příklad zásahového obleku, zásahových rukavic, zásahových bot a zásahové přilby, které jsou povinnou výbavou hasiče. Každý výrobce vyrábí tyto oděvy v různých odchytkách, co se týká materiálu i provedení, nicméně oděvy vždy musí splňovat přísné bezpečnostní parametry, které stanovuje Česká státní norma.

Obr. č. 2 – Pracovní stejnokroj PS II

Obr. č. 3 – Zásahový oblek

Zdroj: převzato z <http://www.vyzbrojnateplice.cz> Zdroj: převzato z <http://www.vyzbrojnateplice.cz>

S ohledem na finanční náročnost osobních ochranných prostředků lze zásahový oděv pro hasiče v prvním roce zakoupit pouze pro družstvo o zmenšeném početním stavu (1+3) s tím, že slouží pro všechny členy jednotky. Není to ovšem příliš vhodné z hygienického hlediska, ale u jednotek, které příliš často nezasahují to lze považovat za dočasnou možnost.

Pracovní stejnokroj II provedený ve variantě B je oděvem zejména pro činnosti v organizačním řízení (např. odbornou přípravu) a pro činnosti na místě zásahu, při kterých nedochází ke kontaktu s požárem či nebezpečnými látkami (např. spojené s plněním úkolů ochrany obyvatelstva a civilní ochrany). Pracovní stejnokroj II provedený ve variantě B je nebezpečný a nepřípustný pro zásahovou činnost při hašení požárů nebo zásahu na lehce vznětlivé hořlavé kapaliny, protože může obsahovat umělá vlákna (např. směs bavlny a PES či podobných vláken).

Pracovní stejnokroje II provedené ve variantě A lze používat jako alternativu k zásahovým oděvům II a provádět v nich i hašení požárů ve venkovním prostředí, zejména travních porostů, stohů a lesních požárů. Pracovní stejnokroj II ve variantě A ani zásahový oděv II není určen pro hašení požárů v uzavřených prostorech (uvnitř objektů, garáží apod.) pro tyto účely slouží výhradně zásahový oděv I!

Je vhodné členy jednotky vybavit i ochranným oděvem pro práci v dešti (blůza, kalhoty nebo kombinéza) a obuví pro práci ve vodě (gumové holínky).

Vybavování jednotky SDH obce společnými ochrannými pracovními prostředky se odvíjí od činností, které se po jednotce vyžadují. Společné ochranné pracovní prostředky nejsou zpravidla přiděleny jednomu členovi, ale jsou uloženy tak, aby je mohl použít každý člen jednotky, pokud vykonává určitou specifickou činnost. Takovými prostředky jsou např. pracovní polohovací pás s karabinou s minimální pevností 22 kN v podélném směru, požární sekýrka, izolační dýchací přístroj, přilba pro práci s motorovou řetězovou pilou, reflexní vesta, protichemický ochranný oděv.³²

Životnost OOPP nebo společných ochranných prostředků je obecně dána dobou, po kterou plní svoji ochrannou funkci. Životnost může stanovit výrobce v návodu. Nestanovili výrobce OOPP lhůtu kratší, je orientační doba životnosti OOPP při jejich častém používání uvedena v následující tabulce.

³² Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 11-13

Tabulka č. 4 – Orientační doba životnosti OOPP

OSOBNÍ OCHRANNÝ PRACOVNÍ PROSTŘEDEK	Orientační doba životnosti (rok)
Pracovní stejnokroj II bavlna 100%	2
Pracovní stejnokroj II aramid 100%	6
Ochranný oděv pro hasiče třívrstvý nebo ochranný oděv jednovrstvý	5
Nehořlavá ochranná kukla	5
Zásahová obuv pro hasiče	4
Zásahové rukavice	2
Ochranné rukavice	1
Triko k pracovnímu stejnokroji nebo k ochrannému oděvu	1

Zdroj: Pokyn GŘ HZS ČR č. 25/2009, zpracování vlastní

3.4.9 Zajištění odborné způsobilosti členů jednotky

Odborná způsobilost členů jednotky vychází z § 72 zákona o PO a podrobnosti stanoví vyhláška o jednotkách PO, pokyny generálního ředitele HZS ČR k provádění odborné přípravy a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků a k odborné způsobilosti zaměstnanců zařazených na vybraných funkcích v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků a členů vykonávajících službu v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků jako svoje zaměstnání v pracovním poměru.

Členové jednotky mohou dle § 72 zákona o PO samostatně vykonávat službu při zdolávání požáru až po absolvování základní odborné přípravy. V souladu s § 40 vyhlášky o jednotkách PO se musí každý člen jednotky zúčastnit základní odborné přípravy v rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Základní odbornou přípravu zajišťuje pro členy velitel jednotky.³³

Každý zaměstnanec zařazený v jednotce hasičského záchranného sboru podniku a člen vykonávající službu v jednotce sboru dobrovolných hasičů obce nebo podniku jako svoje zaměstnání v pracovním poměru, musí splnit požadavek získat odbornou způsobilost. Zaměstnanec HZS podniku a člen SDH musí bez zbytečného odkladu, nejpozději do 12 měsíců od dne zařazení na vykonávanou funkci, prokázat získání odborné způsobilosti. Odborné znalosti a praktické dovednosti získává v kurzech určených k získání odborné způsobilosti nebo k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti odpovídající jeho zařazení. Platnost osvědčení o odborné způsobilosti je 5 let od data úspěšného vykonání

³³ Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, str. 13

zkoušky odborné způsobilosti, není-li ve vzdělávacím programu příslušného kurzu stanoveno jinak.

Přihláška do kurzu k získání odborné způsobilosti se podává nejpozději do 1 měsíce od zařazení na funkci vykonávanou dle pracovní smlouvy. Přihláška do kurzu k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti musí být podána nejpozději 6 měsíců před uplynutím platnosti osvědčení o odborné způsobilosti na adresu Školního a vzdělávacího zařízení HZS ČR (dále jen ŠVZ HZS ČR). Do kurzu k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je zaměstnanec HZS podniku a člen SDH zařazen nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy mu končí platnost osvědčení o odborné způsobilosti. Pokud byla přihláška podána včas, v době od uplynutí doby platnosti osvědčení o odborné způsobilosti do doby složení závěrečné zkoušky kurzu se hledí na zaměstnance HZS podniku nebo člena SDH, jako by měl osvědčení o odborné způsobilosti platné. V případě, že osvědčení o odborné způsobilosti pozbylo platnosti a přihláška do kurzu nebyla podána včas, musí zaměstnanec HZS podniku nebo člen SDH znovu absolvovat kurz k získání odborné způsobilosti.³⁴

Tabulka č. 5 - Kurzy k získání odborné způsobilosti

Zastávaná funkce	Název kurzu
hasič, starší hasič	Nástupní odborný výcvik (NOV)
hasič - spojař	Spojení (SP)
strojník, hasič - strojník	Strojníků (ST)
hasič technik - strojní služba, vedoucí strojní služby	Strojní služba (T-STŠ)
hasič - technik, vedoucí chemické služby	Chemická služba (T-CHS)
hasič technik - technická služba, vedoucí technické služby	Technická služba (T-TS)
hasič technik - spojová služba, vedoucí spojové a informační služby	Spojová služba (T-SP)
velitel družstva, velitel čety, velitel směny jednotky HZS podniku, velitel jednotky SDH obce, velitel jednotky SDH podniku, velitel stanice HZS podniku	Taktické řízení (TŘ)
velitel jednotky HZS podniku nebo jeho zástupce	Takticko-strategické řízení (TSŘ)

Zdroj: pokyn GŘ HZS ČR č. 53/2013, zpracování vlastní.

³⁴ Srov. Pokyn GŘ HZS č. 53/2013, čl. 1

3.4.10 Charakteristika kurzů k získání odborné způsobilosti

Nástupní odborný výcvik (NOV)

Kurz je určen k získání znalostí a dovedností v rozsahu normy znalostí stanovené pro funkci hasič, k samostatnému výkonu služby při zdolávání požárů na místě zásahu. Těžištěm je teoretická příprava doplňovaná v nezbytném rozsahu základními praktickými cvičeními. Cílem je získání odborné způsobilosti pro funkci hasič. Podmínkou pro zařazení do kurzu je potvrzení zaměstnavatele k výkonu funkce hasič. Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je provedeno přezkoušením před komisí v rámci pravidelné odborné přípravy.

Spojení (SP)

Kurz je určen k získání znalostí a dovedností pro obsluhu zařízení spojové služby na operačním středisku nebo ohlašovně požárů. Cílem je získání odborné způsobilosti pro funkci hasič-spojač. Podmínkou pro zařazení do kurzu je absolvování NOV. Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je provedeno v rámci pravidelné odborné přípravy.

Strojníků (ST)

Kurz je určen k získání znalostí a dovedností v rozsahu normy znalostí stanovené pro funkci hasič-strojník. Těžištěm je příprava zaměřená na používání základních prostředků strojní služby a na jejich taktické nasazení. Cílem je získání odborné způsobilosti pro funkce strojník, hasič-strojník. Podmínkou pro zařazení do kurzu je absolvování NOV, věk nejméně 21 let, řidičské oprávnění k řízení motorových vozidel minimálně skupiny „C“. Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je provedeno přezkoušením před komisí HZS kraje.

Strojní služba (T-STTS)

Kurz je určen k získání znalostí a dovedností nezbytných pro používání požární techniky a věcných prostředků požární ochrany vyčleněných do strojní služby používaných v jednotkách PO, jejich taktické nasazení a také pro provádění odborné přípravy v oblasti strojní služby. Cílem je získání odborné způsobilosti pro funkce hasič technik-strojní služba a vedoucí strojní služby. Podmínkou pro zařazení do kurzu je absolvování NOV a ST. Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je prováděno kurzem k prodloužení platnosti osvědčení „Strojní služba P“ – T-STTS P.

Chemická služba (T-CHS)

Kurz je určen k získání znalostí a dovedností v rozsahu normy znalostí stanovené pro funkci technik chemické služby. Těžištěm je teoretická a praktická příprava zaměřená na používání prostředků chemické služby v jednotkách PO a jejich taktické nasazení. Do obsahu vzdělávacího programu je začleněna problematika manipulace s tlakovými lahvemi. Cílem je získání odborné způsobilosti pro funkce hasič technik-chemická služba a vedoucí chemické služby. Podmínkou pro zařazení do kurzu je absolvování NOV. Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je prováděno kurzem k prodloužení platnosti osvědčení „Chemická služba P“ – T-CHS P.

Technická služba (T-TS)

Kurz je určen k získání znalostí a dovedností pro používání věcných prostředků technické služby (požární hadice, požární armatury, záchranné pneumatické a vyprošťovací prostředky bez motorového pohonu, prostředky pro práce ve výšce a nad volnou hloubkou a pro činnost na vodní hladině) v jednotkách PO a pro jejich taktické nasazení. Těžištěm je dále teoretická a praktická příprava zaměřená na provádění odborné přípravy v oblasti technické služby a zpracování materiálů v jednotkách PO. Kurz je organizován výhradně prezenční formou. Cílem je získání odborné způsobilosti pro funkce hasič technik-technická služba a vedoucí technické služby. Podmínkou pro zařazení do kurzu je absolvování NOV. Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je prováděno kurzem k prodloužení platnosti osvědčení „Technická služba P“ – T-TS P.

Spojová služba (T-SP)

Kurz je určen k získání znalostí a dovedností pro používání prostředků spojové služby v jednotkách PO. Těžištěm je teoretická a praktická příprava zaměřená na organizační a technické zabezpečení spojení štábu velitele zásahu a na zabezpečení součinnostního spojení v rámci IZS. Kurz obsahuje dále stručné informace o činnosti OPIS a činnosti na operačním středisku nebo ohlašovně požáru. Kurz je organizován výhradně prezenční formou. Cílem je získání odborné způsobilosti pro funkce hasič technik-spojová služba a vedoucí spojové a informační služby. Podmínkou pro zařazení do kurzu je absolvování NOV. Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je prováděno kurzem k prodloužení platnosti osvědčení „Spojová služba P“ – T-SP P.

Taktické řízení (TŘ)

Kurz je určen k získání znalostí a dovedností stanovených normou znalostí pro funkci velitel družstva, velitel čety, velitel směny jednotky HZS podniku, velitel stanice HZS podniku, velitel jednotky SDH obce nebo podniku. Těžištěm je příprava zaměřená na řízení činnosti jednotky při plnění standardních úkolů stanovených jednotkám PO v době operačního i organizačního řízení, na řízení zásahu jednotek PO a koordinaci složek IZS při zásahu. Kurz je organizován výhradně prezenční formou. Cílem je získání odborné způsobilosti pro funkce velitel družstva, velitel čety, velitel směny jednotky HZS podniku, velitel jednotky SDH obce, velitel jednotky SDH podniku, velitel stanice HZS podniku. Podmínkou pro zařazení do kurzu je absolvování NOV nebo ST nebo T-STŠ nebo T-CHS nebo T-TS nebo T-SP. Prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je prováděno kurzem k prodloužení platnosti osvědčení „Taktické řízení P“ – TŘ P.

3.5 Organizační forma jednotek SDH

V ČR jsou veřejné služby pro obyvatelstvo zajišťovány převážně prostřednictvím veřejného sektoru, tzn. prostřednictvím institucí, veřejnoprávních neziskových organizací, a to zřizovaných na úrovni státu, kdy zřizovatelem jsou ústřední orgány státní správy, i na úrovni jednotlivých stupňů a článků územní samosprávy, kdy zřizovatelem jsou jednotlivé obce a kraje. V ČR jsou to především tzv. organizační složky (OS), příspěvkové organizace (PO), obecně prospěšné společnosti (OPS), které v některých případech zakládají obce, kraje.³⁵

Územní samosprávný celek může k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností zřizovat vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity, nebo zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk.³⁶

3.5.1 Organizační složka

Organizační složka vzniká rozhodnutím zastupitelstva územního samosprávného celku. Organizační složka hospodaří jménem svého zřizovatele a není účetní jednotkou. Tuto formu svého hospodaření volí územní samosprávný celek pro takové činnosti, které

³⁵ dostupné z URL: <http://www.smocr.cz/data/fileBank/a0a5aed0-d4d5-46fe-97a0-7f7cb761e5fb.pdf> ze dne 16.2.2016

³⁶ Srov. § 23 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů

nevyžadují velký počet zaměstnanců, nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo jiné technické vybavení, nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné, nebo nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů. Pracovníci organizační složky jsou zaměstnanci zřizovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Zřizovatel jmenuje vedoucího organizační složky a určí jeho práva a povinnosti.³⁷

O vzniku organizační složky vydá zřizovatel zřizovací listinu, která musí obsahovat úplný název zřizovatele; je-li jím obec, uvede se také její zařazení do okresu, název a sídlo organizační složky, vymezení účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti, označení osob oprávněných jednat za organizační složku, vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, pokud se organizační složce předává do správy k jejímu vlastnímu hospodářskému využití, vymezení takových majetkových práv, které organizační složce umožní, aby svěřený majetek mohla řádně využívat pro účely, pro něž byla zřízena, a v rámci vymezené pravomoci o něj pečovat, okruh příjmů a výdajů rozpočtu zřizovatele souvisejících s její činností, které zřizovatel svěřuje do její působnosti, a způsob jejich použití, a to na rozdíl od zbývajících příjmů a výdajů organizační složky, které zřizovatel o jejím hospodaření sleduje podle rozpočtové skladby a zabezpečuje je ve svém rozpočtu, způsob vedení odděleného účetnictví o příjmech a výdajích organizační složky svěřených jí do její působnosti, včetně případného zřízení a využívání samostatného bankovního účtu, a způsob vyúčtování prostředků sledovaných na tomto účtu a popř. také způsob stanovení a vyúčtování zúčtovatelných záloh poskytovaných na její provozní výdaje, vymezení doby, na kterou je organizační složka zřízena.

Územní samosprávný celek má ve svém rozpočtu obsaženy veškeré příjmy a výdaje svých organizačních složek. Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu jejího zřizovatele. Organizační složka je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly nejehospodárnějším způsobem. Územní samosprávný celek dává oprávnění k dispozicím s rozpočtem organizační složky jednak svému úřadu, jednak také podle potřeby odpovědnému vedoucímu organizační složky. Na organizační složku přenáší zřizovatel oprávnění disponovat jen s takovými peněžními prostředky, které souvisejí s její běžnou, pravidelnou činností, již je nutné zabezpečovat operativně. Tyto prostředky poskytuje zřizovatel organizační složce formou provozní zálohy v hotovosti nebo zřízením běžného účtu u banky. Pokud zřizovatel přenesl na organizační složku oprávnění

³⁷ Srov. § 24 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů

disponovat s peněžními prostředky, vedoucí této organizační složky odpovídá za hospodaření, vedení pokladní služby a úplnost podkladů pro účetní záznamy zřizovatele. Organizační složka je povinna vyúčtovat provozní zálohu po ukončení období, na něž byla poskytnuta, nejpozději však do 31. prosince rozpočtového roku. Zřizovatel může pověřit svou organizační složku vybíráním některých rozpočtových příjmů z její činnosti. Organizační složka tyto příjmy vybírá buď v hotovosti, nebo pomocí svého běžného účtu. Z vybraných příjmů nesmí organizační složka hradit výdaje. Rozpočtové příjmy je organizační složka povinna odvést na účet svého zřizovatele nejpozději koncem každého měsíce. Peněžní průběh svého hospodaření vede organizační složka v peněžním deníku v plném členění podle rozpočtové skladby. Údaje z peněžního deníku se převádějí do rozpočtu příjmů a výdajů zřizovatele, a to v jím stanoveném termínu, nejméně však měsíčně a nejpozději před koncem roku. Nevyčerpanou zálohu je organizační složka povinna vrátit zřizovateli v jím stanoveném termínu, nejpozději před koncem roku. Zřizovatel kontroluje hospodaření se svěřeným majetkem a s peněžními prostředky organizační složky.³⁸

3.5.2 Příspěvková organizace

Územní samosprávný celek zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.

Zřizovatel vydá o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu, která musí obsahovat úplný název zřizovatele, je-li jím obec, uvede se také její zařazení do okresu, název, sídlo příspěvkové organizace a její identifikační číslo osoby poskytnuté správcem základního registru osob, vymezení hlavního účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti, označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace, vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává k hospodaření (dále jen „svěřený majetek“), vymezení práv, která organizaci umožní, aby se svěřeným majetkem mohla plnit hlavní účel, k němuž byla zřízena; zejména se uvedou práva a povinnosti spojené s jeho plným efektivním a ekonomicky účelným využitím, s péčí o jeho ochranu, rozvoj a zvelebení, okruhy doplňkové činnosti navazující na hlavní účel příspěvkové organizace, kterou jí zřizovatel povolí k tomu, aby mohla lépe využívat všechny své hospodářské možnosti a odbornost svých zaměstnanců; tato činnost nesmí narušovat

³⁸ Srov. § 25 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů

plnění hlavního účelu organizace a sleduje se odděleně, vymezení doby, na kterou je organizace zřízena.

Příspěvková organizace hospodaří se svěřeným majetkem v rozsahu stanoveném zřizovací listinou. Příspěvková organizace nabývá majetek pro svého zřizovatele, nestanoví-li tento zákon jinak. Zřizovatel může stanovit, ve kterých případech je k nabytí takového majetku třeba jeho předchozí písemný souhlas.

Do svého vlastnictví může příspěvková organizace nabýt pouze majetek potřebný k výkonu činnosti, pro kterou byla zřízena, a to bezúplatným převodem od svého zřizovatele, darem s předchozím písemným souhlasem zřizovatele, děděním.

Ke vzniku, k rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, jímž též určí, v jakém rozsahu přechází její majetek, práva a závazky na nové anebo přejímající organizace. Rozhodne-li zřizovatel o zrušení organizace, přechází uplynutím dne uvedeného v jeho rozhodnutí o zrušení její majetek, práva a závazky na zřizovatele. Ke sloučení nebo splynutí příspěvkové organizace může dojít pouze u příspěvkových organizací téhož zřizovatele.

Údaje o vzniku, rozdělení, sloučení, splynutí nebo zániku se zveřejňují v Ústředním věstníku České republiky. Zřizovatel je povinen oznámit je Ústřednímu věstníku České republiky do 15 dnů ode dne, kdy k uvedené skutečnosti došlo. Příspěvková organizace se zapisuje do obchodního rejstříku; návrh na zápis podává zřizovatel. Zřizovatel provádí kontrolu hospodaření příspěvkové organizace.³⁹

Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí, a dále s dotací na úhradu provozních výdajů, které jsou nebo mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, včetně stanoveného podílu státního rozpočtu na financování těchto výdajů.

Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejích potřeb.

Pokud příspěvková organizace vytváří ve své doplňkové činnosti zisk, může jej použít jen ve prospěch své hlavní činnosti; zřizovatel může organizaci povolit jiné využití tohoto zdroje.

³⁹ Srov. § 25 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů

Příspěvkové organizaci může její zřizovatel uložit odvod do svého rozpočtu, jestliže její plánované výnosy překračují její plánované náklady, a to jako závazný ukazatel rozpočtu, nebo její investiční zdroje jsou větší, než je jejich potřeba užití podle rozhodnutí zřizovatele.

Vztah rozpočtu příspěvkové organizace k rozpočtu zřizovatele lze během roku změnit v neprospěch příspěvkové organizace jen ze závažných, objektivně působících příčin. Nestanoví-li zvláštní zákon jinak, rozpočet zřizovatele zprostředkovává vztah příspěvkové organizace ke státnímu rozpočtu, k rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti a k Národnímu fondu; jde-li o příspěvkovou organizaci zřízenou obcí, též k rozpočtu kraje.

3.6 Pracovně-právní vztah členů jednotky SDH

Pracovní náplň příslušníků HZS ČR i členů jednotek SDH, vykonávajících službu v jednotce jako svoje zaměstnání, je až na menší rozdíly totožná. V obou případech se však jedná o profesionální hasiče. Hlavní rozdíl je v tom, že příslušníci HZS ČR jsou ve služebním poměru podle zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, zatímco členové jednotek SDH, vykonávající službu v jednotce jako svoje zaměstnání, jsou v pracovním poměru podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

3.6.1 Uzavření pracovní smlouvy

Pracovní poměr se zakládá pracovní smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, není-li v zákoníku práce stanoveno jinak. Jmenováním na vedoucí pracovní místo se zakládá pracovní poměr v případech stanovených zvláštním právním předpisem⁴⁰; nestanoví-li to zvláštní právní předpis, zakládá se pracovní poměr jmenováním např. u vedoucího příspěvkové organizace.⁴¹

V pracovní smlouvě musí být uvedeno, jaký druh práce má zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonávat, místo nebo místa výkonu práce, ve kterých má být práce vykonávána, den nástupu do práce.

Od pracovní smlouvy je možné odstoupit, jen dokud zaměstnanec nenastoupil do

⁴⁰ Viz. § 103 odst. 4 zákona č. 128/2001 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů – starosta obce uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanoví jim plat podle zvláštních předpisů, pokud není v obci tajemník obecního úřadu

⁴¹ Srov. § 33 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů

práce.

Jestliže zaměstnanec ve sjednaný den nenastoupí do práce, aniž mu v tom bránila překážka v práci, nebo se zaměstnavatel do týdne nedozví o této překážce, může zaměstnavatel od pracovní smlouvy odstoupit.

Pracovní smlouva musí být uzavřena písemně; to samé platí o změně pracovní smlouvy a o odstoupení od ní.

Každá smluvní strana musí obdržet jedno vyhotovení pracovní smlouvy.⁴²

Je-li sjednána zkušební doba, nesmí být delší než 3 měsíce po sobě jdoucí ode dne vzniku pracovního poměru, nebo 6 měsíců po sobě jdoucích ode dne vzniku pracovního poměru u vedoucího zaměstnance. Zkušební dobu je možné sjednat nejpozději v den, který byl sjednán jako den nástupu do práce, nebo v den, který byl uveden jako den jmenování na pracovní místo vedoucího zaměstnance. Sjednaná zkušební doba nesmí být dodatečně prodlužována. O dobu celodenních překážek v práci, pro které zaměstnanec nekoná práci v průběhu zkušební doby, a o dobu celodenní dovolené se však zkušební doba prodlužuje. Zkušební doba nesmí být sjednána delší, než je polovina sjednané doby trvání pracovního poměru. Zkušební doba musí být sjednána písemně.⁴³

Pracovní poměr vzniká dnem, který byl sjednán v pracovní smlouvě jako den nástupu do práce nebo dnem, který byl uveden jako den jmenování na pracovní místo vedoucího zaměstnance.⁴⁴

Neobsahuje-li pracovní smlouva údaje o právech a povinnostech vyplývajících z pracovního poměru, je zaměstnavatel povinen zaměstnance o nich písemně informovat, a to nejpozději do 1 měsíce od vzniku pracovního poměru; to platí i o změnách těchto údajů. Informace musí obsahovat:

- jméno, popřípadě jména a příjmení zaměstnance a název a sídlo zaměstnavatele, je-li právnickou osobou, nebo jméno, popřípadě jména a příjmení a adresu zaměstnavatele, je-li fyzickou osobou,
- bližší označení druhu a místa výkonu práce,
- údaj o délce dovolené, popřípadě uvedení způsobu určování dovolené,
- údaj o výpovědních dobách,

⁴² Srov. § 34 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁴³ Srov. § 35 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ Srov. § 36 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

- údaj o týdenní pracovní době a jejím rozvržení,
- údaj o mzdě nebo platu a způsobu odměňování, splatnosti mzdy nebo platu, termínu výplaty mzdy nebo platu, místu a způsobu vyplácení mzdy nebo platu,

Při nástupu do práce musí být zaměstnanec seznámen s pracovním řádem a s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jež musí při své práci dodržovat. Zaměstnanec musí být také seznámen s kolektivní smlouvou a vnitřními předpisy.⁴⁵

Od vzniku pracovního poměru je zaměstnavatel povinen přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy, platit mu za vykonanou práci mzdu nebo plat, vytvářet podmínky pro plnění jeho pracovních úkolů a dodržovat ostatní pracovní podmínky stanovené právními předpisy, smlouvou nebo stanovené vnitřním předpisem. Zaměstnanec je povinen podle pokynů zaměstnavatele konat osobně práce podle pracovní smlouvy v rozvržené pracovní době a dodržovat povinnosti, které mu vyplývají z pracovního poměru.

Pro pracovní poměr založený jmenováním platí ustanovení o pracovním poměru sjednaném pracovní smlouvou.⁴⁶

Pracovní poměr trvá po dobu neurčitou, nebyla-li výslovně sjednána doba jeho trvání.

Doba trvání pracovního poměru na dobu určitou mezi týmiž smluvními stranami nesmí přesáhnout 3 roky a ode dne vzniku prvního pracovního poměru na dobu určitou může být opakována nejvýše dvakrát. Za opakování pracovního poměru na dobu určitou se považuje rovněž i jeho prodloužení. Jestliže od skončení předchozího pracovního poměru na dobu určitou uplynula doba 3 let, k předchozímu pracovnímu poměru na dobu určitou mezi týmiž smluvními stranami se nepřihlíží.

Sjedná-li zaměstnavatel se zaměstnancem trvání pracovního poměru na dobu určitou v rozporu se zákoníkem práce a oznámil-li zaměstnanec před uplynutím sjednané doby písemně zaměstnavateli, že trvá na tom, aby ho dále zaměstnával, platí, že se jedná o pracovní poměr na dobu neurčitou. Návrh na určení, zda byly splněny podmínky uvedené v odstavci 2, mohou zaměstnavatel i zaměstnanec uplatnit u soudu nejpozději do 2 měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr skončit uplynutím sjednané doby.⁴⁷

⁴⁵ Srov. § 37 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁶ Srov. § 38 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁷ Srov. § 39 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

3.6.2 Zařazení do platové třídy a stupně

Prováděcí předpis zákoníku práce⁴⁸ stanoví zařazení prací ve veřejných službách a správě do platových tříd zaměstnanců, jimž je za práci poskytován plat (dále jen „katalog prací“). Katalog prací stanoví zařazení prací do platových tříd podle jejich složitosti, odpovědnosti a namáhavosti a člení je podle druhu do povolání.

Podle katalogu prací jsou členové jednotek SDH, vykonávající službu v jednotce jako svoje zaměstnání, zařazeni do povolání „hasič“. Katalog prací stanoví rozmezí platových tříd hasiče od 5. platové třídy do 10. platové třídy.

5. platová třída

1. Provádění hasebních a záchranných prací při zásahu za pomoci věcných prostředků požární ochrany pod vedením a bez absolvování základní odborné přípravy podle zvláštních předpisů.
2. Zajišťování spojení na požární zbrojnici při nasazování jednotek a při likvidaci mimořádných událostí.

6. platová třída

1. Provádění hasebních a záchranných prací při zásahu po absolvování základní odborné přípravy.
2. Obsluha techniky při zásahu s využitím odborností získaných v kurzu strojní služby.

7. platová třída

1. Zpracovávání dokumentace pro operativní nasazování jednotek při zásahu včetně získávání a soustřeďování podkladů, například požárně-poplachových plánů a poplachových plánů integrovaného záchranného systému, dokumentace zdolávání požárů a havarijních plánů.
2. Provádění hasebních a záchranných prací při zásahu s využitím odborností získaných ve specializačních kurzech.
3. Obsluha speciální techniky při zásahu, například protichemického vozu, s využitím odborností získaných ve specializačních kurzech.

8. platová třída

1. Provádění nejsložitějších hasebních a záchranných prací při zásahu se speciální odborností, například potápěč, lezec, pyrotechnik.

⁴⁸ Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

2. Výkon vybraných činností speciálních služeb u zásahu, například v protichemické službě.
3. Provádění odborných, poradenských a konzultačních činností v oblasti státního požárního dozoru a požární prevence, ochrany obyvatel, integrovaného záchranného systému, krizového plánování a příprav nebo civilního nouzového plánování, provádění dílčích činností v těchto oblastech a při posuzování požárního nebezpečí podle zvláštních předpisů.

9. platová třída

1. Komplexní koordinace družstva, řízení zásahu jednotek požární ochrany při likvidaci mimořádných událostí, zpracování dokumentace o zásahu a činnosti družstva, provádění odborné přípravy a zajišťování trvalé akceschopnosti družstva.
2. Výběr věcných prostředků pro zásah jednotek požární ochrany, stanovení postupu jejich použití, vyhodnocování situace na místě zásahu z hlediska činnosti speciálních služeb jednotky požární ochrany.

10. platová třída

1. Komplexní koordinace vojenské hasičské jednotky nebo jednotky sboru dobrovolných hasičů obce, jejíž členové jsou v pracovněprávním vztahu ke zřizovateli, řízení rozsáhlejších zásahů vojenské hasičské jednotky nebo jednotky sboru dobrovolných hasičů obce při likvidaci mimořádných událostí včetně organizování a zajišťování odborné přípravy a trvalé akceschopnosti vojenské hasičské jednotky nebo jednotky sboru dobrovolných hasičů obce.

Zařazení hasiče do platové třídy je závislé na funkci, kterou v jednotce SDH vykonává.

Tabulka č. 6 – Platové třídy podle funkcí členů jednotky

Funkce	Platová třída dle katalogu prací	Příplatek za vedení (Kč)	Zvláštní příplatek (Kč)
Hasič	5.1, 6.1, 7.2, 8.1	Ne	1000 – 4000
Hasič – technik speciálních služeb	8.2	Ne	1000 – 4000
Hasič – strojník	6.2, 7.3	Ne	1000 – 4000
Velitel družstva	9.1	1033 – 6498	1000 – 4000
Velitel jednotky	10.1	3180 – 8964	1000 – 4000

Zdroj: pokyn GR HZS ČR č. 50/2007, zpracování vlastní

Zařazování hasičů do platových tříd je ovlivněno rovněž dalším prováděcím předpisem zákoníku práce, a sice nařízením vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů.

Toto nařízení stanoví pro zaměstnance, kterým zaměstnavatel poskytuje za práci plat:

1. kvalifikační předpoklady vzdělání pro výkon prací zařazených do jednotlivých platových tříd,
2. způsob zařazování do platových tříd,
3. podmínky pro určení započitatelné praxe,
4. okruh uvedených zaměstnanců, u kterých může zaměstnavatel určit platový tarif zvláštním způsobem,
5. stupnice platových tarifů,
6. výši příplatku za práci ve ztíženém prostředí,
7. rozdělení prací podle pracovních podmínek do skupin v závislosti na míře neuropsychické zátěže a pravděpodobnosti rizika ohrožení života a zdraví a podle obtížnosti práce a výši zvláštního příplatku pro jednotlivé skupiny.

Kvalifikační předpoklady vzdělání pro výkon prací v jednotlivých platových třídách (dále jen "potřebné vzdělání") jsou:

5. platová třída: střední vzdělání s výučním listem
6. platová třída: střední vzdělání s maturitní zkouškou nebo střední vzdělání s výučním listem
7. platová třída: střední vzdělání s maturitní zkouškou
8. platová třída: střední vzdělání s maturitní zkouškou
9. platová třída: vyšší odborné vzdělání nebo střední vzdělání s maturitní zkouškou
10. platová třída: vysokoškolské vzdělání v bakalářském studijním programu nebo vyšší odborné vzdělání.⁴⁹

Zaměstnavatel zařadí zaměstnance do platové třídy, ve které je podle katalogu prací zařazena nejnáročnější práce, jejíž výkon zaměstnavatel na zaměstnanci požaduje. Pokud není tato práce v katalogu prací uvedena, zařadí zaměstnavatel zaměstnance do platové třídy,

⁴⁹ Srov. § 2 nařízení vlády č. 564/2010 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

ve které jsou v katalogu prací zahrnuty příklady prací porovnatelné s ní z hlediska složitosti, odpovědnosti a namáhavosti.

Zaměstnavatel zařadí zaměstnance do platové třídy, pokud pro výkon práce zařazené v této platové třídě splňuje potřebné vzdělání. Nemůže-li zaměstnavatel obsadit pracovní místo zaměstnancem, který dosáhl potřebného vzdělání, a nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak, může zaměstnavatel zaměstnance výjimečně zařadit do platové třídy, pro kterou nesplňuje potřebné vzdělání až na dobu 4 roků, příp. na dobu delší, jestliže předchozí praxí nebo po dobu výjimečného zařazení na dobu až 4 roků prokázal schopnost k výkonu požadované práce.⁵⁰

Zaměstnavatel zařadí zaměstnance do platového stupně příslušné platové třídy podle započitatelné praxe podle § 123 odst. 4 zákoníku práce a míry jejího zápočtu.

V plném rozsahu započte zaměstnavatel zaměstnanci dobu praxe v oboru požadované práce. Praxí v oboru se rozumí výkon práce, pro kterou jsou potřebné znalosti stejného nebo obdobného zaměření jako pro výkon požadované práce. V závislosti na míře využitelnosti pro výkon požadované práce, započte zaměstnavatel zaměstnanci i jinou praxi, nejvýše však v rozsahu dvou třetin.

V případě, že zaměstnanec nesplňuje požadavek vzdělání pro danou platovou třídu, do které je zaměstnavatelem zařazen, zaměstnavatel mu odečte dobu podle nejvyššího vzdělání, kterého zaměstnanec dosáhl.⁵¹

3.6.3 Platový tarif

Zaměstnanci přísluší platový tarif podle stupnice platových tarifů uvedené v tabulce č. 7 pro platovou třídu a platový stupeň, do kterých je zařazen, nestanoví-li se jinak. Zaměstnavatel může zaměstnanci určit platový tarif v rámci rozpětí platových tarifů stanovených pro nejnižší až nejvyšší platový stupeň příslušné platové třídy.

⁵⁰ Srov. § 3 nařízení vlády č. 564/2010 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

⁵¹ Srov. § 4 nařízení vlády č. 564/2010 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka č. 7 – Stupnice platových tarifů podle platových tříd a platových stupňů

Platový stupeň	Počet let započitatelné praxe	Platová třída					
		5	6	7	8	9	10
1	do 1 roku	9670	10490	11380	12340	13380	14530
2	do 2 let	10030	10880	11800	12800	13900	15070
3	do 4 let	10430	11290	12250	13290	14420	15650
4	do 6 let	10820	11730	12720	13800	14980	16250
5	do 9 let	11220	12160	13200	14310	15540	16870
6	do 12 let	11650	12630	13690	14860	16120	17500
7	do 15 let	12100	13100	14220	15410	16730	18160
8	do 19 let	12560	13600	14750	16000	17360	18840
9	do 23 let	13030	14120	15320	16610	18030	19570
10	do 27 let	13530	14650	15910	17240	18710	20310
11	do 32 let	14040	15200	16520	17890	19410	21080
12	nad 32 let	14570	15760	17140	18560	20150	21870

Zdroj: nařízení vlády č. 564/2006 Sb., zpracování vlastní

3.6.4 Příplatky

Příplatek za práci ve ztíženém prostředí

Výše příplatku za práci ve ztíženém pracovním prostředí činí 400 až 1400 Kč. Výši příplatku určí zaměstnanci zaměstnavatel podle míry rizika, intenzity a doby působení ztěžujících vlivů.⁵²

Zvláštní příplatek

Zvláštní příplatek určí zaměstnanci zaměstnavatel v rámci rozpětí příplatku stanoveného pro příslušnou skupinu prací. Rozdělení prací podle míry ztěžujících vlivů pracovních podmínek do skupin stanoví příloha č. 6 nařízení vlády č. 564/2006 Sb. Nařízení vlády stanovuje skupiny I. až V., přičemž hasiči jsou zařazeni do III. skupiny.

⁵² Srov. § 7 nařízení vlády č. 564/2010 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

III. skupina – Práce se zvýšenou mírou neuropsychické zátěže nebo jiným možným rizikem ohrožení zdraví nebo života, bod 5. - práce spojené s ochranou života a zdraví občanů a majetku před požáry, provádění požárních zásahů a poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech.

Výše příplatku v III. skupině činí měsíčně 1000 až 4000 Kč.⁵³

Příplatek za vedení

Vedoucímu zaměstnanci přísluší příplatek za vedení, a to podle stupně řízení a náročnosti řídicí práce. Příplatek za vedení přísluší také:

- a) zástupci vedoucího zaměstnance, který trvale zastupuje vedoucího zaměstnance v plném rozsahu jeho řídicí činnosti, je-li toto zastupování u zaměstnavatele upraveno zvláštním právním předpisem nebo organizačním předpisem, a to v rámci rozpětí příplatku za vedení stanoveného pro nejbližší nižší stupeň řízení, než přísluší zastupovanému vedoucímu zaměstnanci,
- b) zaměstnanci, který zastupuje vedoucího zaměstnance na vyšším stupni řízení v plném rozsahu jeho řídicí činnosti po dobu delší než 4 týdny a zastupování není součástí jeho povinností vyplývajících z pracovní smlouvy, a to od prvního dne zastupování. Příplatek přísluší za stejných podmínek stanovených pro zastupovaného vedoucího zaměstnance.⁵⁴

Výše příplatku za vedení velitele družstva činí měsíčně 1033 až 6498 Kč, výše příplatku za vedení velitele jednotky činí měsíčně 3180 až 8964 Kč.⁵⁵

3.7 Funkce hasičů JSDH a jejich funkční označení

Jednotky sboru dobrovolných hasičů mají svoji vnitřní hierarchii. Členové jednotky nejsou ve vzájemném rovnoprávném postavení, ale zastávají různé funkce, kterým přísluší odlišná oprávnění a povinnosti, odvíjející se od typických činností, které v jednotce vykonávají.

3.7.1 Hasič, starší hasič

Funkce hasiče/starší hasič je základní funkcí v jednotce. Rozdíl je pouze v tom, že starší hasič má praxi min. 3 roky.

⁵³ Srov. § 8 nařízení vlády č. 564/2010 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁴ Srov. § 124 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁵ Čl. 5, odst. 1, písm. e) pokynu GŘ HZS č. 50/2007

Hasič musí mít prokazatelně potřebné znalosti a dovednosti, aby mohl plnit standardní úkoly stanovené jednotkám PO a bezpečně zvládal typické činnosti výkonu služby hasiče samostatně i v družstvu. Za standardní úkoly stanovené jednotkám PO se pro potřeby normy znalostí považuje zejména: provádění zásahu za normální i ztížené situace podle příslušné dokumentace při požárech budov, skladů, výškových budov, polí a lesů, silničních dopravních vozidel, stavebních a speciálních strojů, dopravních prostředků, v tunelech, technologických zařízení, produktovodů, s přítomností nádob s hořlavými kapalinami a stlačenými plyny, s nebezpečím ionizujícího záření, s přítomností nebezpečných látek. Dále provádění záchranných prací při živelních pohromách a mimořádných událostech způsobených povodní a přivalovými dešti, větrem, sesuvem půdy, zřícením konstrukcí, havárií na vodovodním zařízení, havárií na produktovodu nebo jinou olejovou havárií, havárií s nebezpečím ionizujícího záření, havárií s únikem nebezpečných látek, havárií dopravního prostředku, nebo vyžadujících záchranu, evakuaci či vyhledávání osob a zvířat, poskytnutí předlékařské pomoci, evakuaci majetku a cenných předmětů, práce na vodní hladině a ledu, práce ve výšce a nad volnou hloubkou, práce ve výšce na AŽ a AP, podporu letecké techniky, dálkovou dopravu vody, čerpání vody, technickou a technologickou pomoc, přetlakovou ventilaci a větrání. Je absolventem kurzu „Nástupní odborný výcvik (NOV)“ v délce 7 týdnů, zakončený závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.⁵⁶

Obr. č. 4 – Hodnostní označení funkce hasič a starší hasič

Zdroj: <http://hasici.novy-hradek.cz/index.php?str=oznaceni>

3.7.2 Strojník

Strojník musí mít potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, musí být držitelem řidičského oprávnění skupiny C s prokazatelnou dovedností v řízení motorových vozidel podle hmotností třídy vozidla i pouze skupiny B a musí splňovat ustanovení dalších předpisů. Musí mít také potřebné znalosti a dovednosti pro používání, obsluhu a udržování prostředků strojní služby své jednotky PO v provozuschopném stavu, k

⁵⁶ Viz. Norma znalostí pro funkci hasič, MV GŘ HZS ČR, Č.j. MV-3270-1/PO-OVL-2014

jejichž používání je služebním funkcionářem nebo jinou oprávněnou osobou určen (dále jen „určené prostředky“), pro taktiku nasazení určených prostředků a pro zásobování požární vodou. Vede dokumentaci provozu požární techniky a přidělených technických prostředků (výkaz jízd, spotřeba PHM, evidence zásob PHM atd.) Je absolventem kurzu „Strojníků (ST)“ v délce 3 týdnů, zakončený závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.⁵⁷

Obr. č. 5 – Hodnostní označení funkce strojník

Zdroj: <http://hasici.novy-hradek.cz/index.php?str=oznaceni>

3.7.3 Technici speciálních služeb

V jednotkách sboru dobrovolných hasičů se zřizují speciální služby – chemická, technická, spojová a informační a strojní služba.

Chemická služba udržuje provozuschopnost věcných prostředků požární ochrany, zejména prostředků pro práci s nebezpečnými látkami, pro dekontaminaci, pro detekci plynů a nebezpečných látek, hasiv a prostředků pro práci pod hladinou, a dále poskytuje odbornou podporu při zásahu jednotek v prostředí nebezpečných látek na místě zásahu a pro ochranu obyvatel. Technik chemické služby má potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, je absolventem kurzu „Chemická služba (T-CHS)“ v délce 4 týdnů, zakončený závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.

Technická služba udržuje provozuschopnost věcných prostředků požární ochrany, zejména požárních hadic, požárních armatur, záchranných pneumatických a vyprošťovacích zařízení bez motorového pohonu, prostředků pro práci ve výšce, nad volnou hloubkou nebo pro činnost na vodní hladině. Technik technické služby má potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, je absolventem kurzu „Technická služba (T-TS)“ v délce 2 týdnů, zakončený závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.

Spojová služba udržuje v provozu linkové a rádiové přenosové prostředky včetně zařízení systému varování a vyrozumění včetně jejich koncových zařízení a provádí dohled rádiové sítě požární ochrany. Informační služba udržuje v provozu informační systémy včetně koncových zařízení sítí a prostředky výpočetní techniky a provádí dohled

⁵⁷ Srov. Pokyn GŘ HZS č. 50/2007, čl. 2, odst. 10

přenosových sítí. Technik spojové a informační služby má potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, je absolventem kurzu „Spojová služba (T-SP)“ v délce 3 týdnů, zakončený závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.

Strojní služba udržuje provozuschopnost požární techniky a věcných prostředků požární ochrany vybavených pohonnou částí včetně jejich základního příslušenství a hydraulických vyprošťovacích zařízení a zajišťuje údržbu opravárenských, diagnostických a dalších obdobných zařízení. Technik strojní služby má potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, je absolventem kurzu „Strojní služba (T-ST)“ v délce 2 týdnů, zakončený závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.⁵⁸

Obr. č. 6 – Hodnostní označení funkce technik

Zdroj: <http://hasici.novy-hradek.cz/index.php?str=oznaceni>

3.7.4 Velitel družstva

Velitel družstva musí mít potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, ověřené nejméně jednoroční praxí po získání odborné způsobilosti pro tuto funkci. Musí mít také potřebné znalosti a dovednosti pro vedení a řízení činnosti družstva a jednotky při plnění standardních úkolů stanovených jednotkám PO, včetně organizace a provádění odborné přípravy jednotky PO, řízení zásahu jednotek PO v rozsahu I. stupně poplachu, koordinaci složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) při zásahu. Je absolventem kurzu „Taktické řízení (TR)“ v délce 5 týdnů, zakončený závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.

Velitel družstva je jmenován a odvoláván starostou obce na návrh velitele jednotky. Řídí výkon služby členů jednotky určených k výjezdu jednotky, pokud vykonává službu podle plánu výkonu služby, řídí činnost členů družstva jednotky v operačním řízení a po dohodě s velitelem jednotky i v organizačním řízení, vede výkaz služby členů jednotky, podílí se na odborné přípravě členů jednotky.⁵⁹

⁵⁸ Srov. § 5 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

⁵⁹ Srov. Pokyn GŘ HZS č. 50/2007, čl. 2, odst. 9

Obr. č. 7 – Hodnostní označení funkce velitel družstva

Zdroj: <http://hasici.novy-hradek.cz/index.php?str=oznaceni>

3.7.5 Zástupce velitele jednotky, velitel jednotky

Zástupce velitele jednotky a velitel jednotky musí mít potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, ověřené nejméně jednoroční praxí po získání odborné způsobilosti pro tuto funkci. Musí mít také potřebné znalosti a dovednosti pro vedení a řízení činnosti družstva a jednotky při plnění standardních úkolů stanovených jednotkám PO, včetně organizace a provádění odborné přípravy jednotky PO, řízení zásahu jednotek PO v rozsahu I. stupně poplachu, koordinaci složek integrovaného záchranného systému (dále jen „IZS“) při zásahu. Je absolventem kurzu „Taktické řízení (TŘ)“ v délce 5 týdnů, zakončený závěrečnou zkouškou před zkušební komisí.

Velitel jednotky je jmenován a odvoláván starostou obce po vyjádření HZS kraje k jeho odborné způsobilosti vykonávat tuto funkci. Velitel jednotky je odpovědný zřizovateli jednotky za dodržování podmínek akceschopnosti jednotky, tj. zejména za dodržování podmínek k výjezdu, odbornou přípravu, odbornou způsobilost a řádný stav požární techniky a věcných prostředků požární ochrany ve vybavení jednotky. Řídí jednotku v operačním řízení; v operačním řízení má právo přednostního velení před velitelem družstva, u jednotky kategorie JPO II zařazuje členy do pohotovosti pro výjezd jednotky nebo k výkonu práce a k tomu účelu zpracovává plán výkonu služby tak, aby vždy nejméně čtyři členové v požadovaných funkcích vykonávali práci na hasičské zbrojnici či v místě dislokace jednotky nebo byli v pohotovosti pro výjezd, stanoví roční plán odborné přípravy členů jednotky s rozpracováním na měsíční plány a k určeným tématům stanoví lektory, místo odborné přípravy a způsob zabezpečení, zpracovává jednou měsíčně výkaz o výkonu služby členů jednotky, který předává zřizovateli, a dále vede dokumentaci o jednotce, a sice dílčí zprávy o zásahu, evidenci o členech jednotky, jejich odborné a zdravotní způsobilosti k plnění úkolů při zásahu, k obsluze požární techniky a věcných prostředků požární ochrany, záznamy o odborné přípravě, evidenci požární techniky a věcných prostředků požární ochrany, podklady k odměňování členů jednotky, taktické postupy pro jednotlivé činnosti

jednotky při zásahu a dokumenty pro orientaci v územním obvodu jednotky, provádí kontrolu připravenosti členů jednotky k výjezdu jednotky.

K ověření připravenosti členů jednotky k výjezdu a akceschopnosti jednotky může vyhlásit jednotce prověřovací cvičení; o této skutečnosti informuje předem starostu obce a územně příslušné operační a informační středisko HZS kraje.

Z důvodu zajištění kontinuálního chodu jednotky v nepřítomnosti velitele jednotky, může starosta, na základě návrhu velitele jednotky, jmenovat zástupce velitele jednotky. Ten v době nepřítomnosti velitele jednotky přebírá jeho oprávnění a povinnosti.⁶⁰

Obr. č. 8 – Hodnostní označení funkce zástupce velitel jednotky, velitel jednotky

Zdroj: <http://hasici.novy-hradek.cz/index.php?str=oznaceni>

3.8 Financování jednotek SDH

Každá jednotka SDH, jako poskytovatel veřejné služby, potřebuje pro svoji činnost zajistit potřebné finanční zdroje. Využívání a nakládání s finančními prostředky z rozpočtu zřizovatele vychází z právní formy zřízení jednotky SDH. Obecně lze říci, že finanční zdroje na chod jednotky SDH jsou vyčleněny v rozpočtu zřizovatele jednotky SDH. Nicméně finanční zátěž neleží pouze na zřizovateli. V současné době je financování jednotek SDH vícezdrojové. Na chod jednotek SDH přispívají i jiné subjekty, např. stát, kraj, místní firmy.

3.8.1 Rozpočet obce

Tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje, stanovení pravidel hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků a úpravu zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků upravuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.⁶¹

Z rozpočtu obce se vyčleňují finanční prostředky jak na chod organizační složky, tak i na chod příspěvkové organizace. Rozdíl je v tom, že rozpočet organizační složky je součástí

⁶⁰ Srov. Pokyn GŘ HZS č. 50/2007, čl. 2, odst. 8

⁶¹ Srov. § 1 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů

rozpočtu zřizovatele, tzn. příjmy a výdaje OS jsou obsaženy v rozpočtu zřizovatele – příslušného územního samosprávného celku, zatímco příspěvkové organizace jsou na rozpočet svého zřizovatele napojeny příspěvkem na provoz, který je určen k doplnění chybějících zdrojů na financování běžných (neinvestičních) potřeb, včetně nákladů na opravy a údržbu. Z pohledu alokační efektivity by měl být poskytován zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná vhodná kritéria. Dále je to příspěvkem na investice (typ investiční dotace).⁶²

3.8.2 Účelové a neúčelové dotace

Kromě finančních prostředků, které vyčleňuje obec ze svého vlastního rozpočtu, je možné na chod jednotky SDH získat i dotace. Dotace rozdělujeme na účelové investiční dotace a účelové neinvestiční dotace.

Účelová investiční dotace

Účelová investiční dotace může být poskytnuta pouze těm obcím, jejichž jednotka sboru dobrovolných hasičů obce je v rámci plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany zařazena v kategoriích JPO II, JPO III nebo JPO V.

Dotace se poskytuje na pořízení nové požární techniky, na technické zhodnocení rekonstrukcí (dále jen „rekonstrukce“) vybraných typů požární techniky a na rekonstrukci anebo výstavbu nové (dále jen „stavba“) požární zbrojnice pro jednotku SDH obce.

Dotace, které lze poskytnout, její maximální výši pro žadatele, její maximální procentuální podíl na nákladech akce v běžném roce a případně objem alokovaných dotačních prostředků pro obce v jednotlivých krajích vyhlašuje GŘ HZS ČR na každý rozpočtový rok zvlášť, rovněž tak typy požární techniky, na které se dotace poskytuje.

Dotaci lze poskytnout pouze na základě písemné žádosti obce, na formuláři podle vzoru vydaného GŘ HZS ČR. Žádost podává obec prostřednictvím příslušného HZS kraje nejpozději do 30. dubna roku předcházejícímu tomu, v němž má být dotace poskytnuta. GŘ HZS ČR může pro příslušný rozpočtový rok rozhodnout o změně tohoto termínu. Žadatel o dotaci musí v žádosti garantovat vyčlenění finančních prostředků na spolufinancování akce z vlastních popřípadě i jiných zdrojů.⁶³

⁶² dostupné z URL: <http://www.smocr.cz/data/fileBank/a0a5aed0-d4d5-46fe-97a0-7f7cb761e5fb.pdf> ze dne 16.2.2016

⁶³ Srov. Zásady pro poskytování účelových investičních dotací obcím v rámci programu Dotace pro jednotky SDH obcí. Dostupné on-line z URL: <http://www.hzscr.cz/clanek/dotace-obcim-na-reprodukcii-pozarni-techniky-649464.aspx> ze dne 13.3.2016.

Účelová neinvestiční dotace

MV-GŘ HZS ČR poskytuje účelovou neinvestiční dotaci obcím prostřednictvím krajů a Hl. m. Prahy (dále jen „kraj“) na výdaje spojené s činností jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí (dále jen „účelová neinvestiční dotace“).

Obec přijímá účelovou neinvestiční dotaci jako prostředky státního rozpočtu na výkon činností stanovených v zákoně o požární ochraně. Účelová neinvestiční dotace je určena obcím na:

1. Zabezpečení akceschopnosti jednotky SDH vybrané obce ve formě dotace na:

a) zabezpečení akceschopnosti kategorie JPO II. Tato část účelové neinvestiční dotace může být čerpána na:

- mzdové výdaje na pracovní pohotovost člena vykonávajícího službu v jednotce SDH vybrané obce jako svoje zaměstnání, na odměny z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti), na odměny členům, kteří mají s obcí uzavřenu dohodu o členství v jednotce podle zvláštního předpisu 7 za zabezpečení připravenosti k výjezdu jednotky dle plánu výkonu služby zpracovaného velitelem jednotky,
- neinvestiční opravy zásahové požární techniky a věcných prostředků požární ochrany, přípravu na technické prohlídky požární techniky, revize věcných prostředků a neinvestiční věcné vybavení jednotky, které je majetkem obce zřizující jednotku, popř. ostatní provozní výdaje pro udržení akceschopnosti jednotky,

b) mzdové výdaje a zákonné pojistné na sociální zabezpečení člena vykonávající službu v jednotce SDH vybrané obce kategorie JPO II nebo JPO III jako svoje zaměstnání v pracovním poměru dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

2. Odbornou přípravu strojníků, velitelů družstev a velitelů všech jednotek SDH obcí k získání odborné způsobilosti nebo prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti, dále specializační kurzy pro určené členy jednotek SDH obcí, instrukčně metodická zaměstnání, taktická nebo prověřovací cvičení pořádaná HZS krajů.

3. Výdaje za uskutečněný zásah jednotky SDH obce mimo územní obvod jejího zřizovatele na výzvu územně příslušného operačního a informačního střediska HZS kraje.

4. Věcné vybavení neinvestiční povahy (např. spojové prostředky, ochranné oděvy pro hasiče, hadice apod.) a také opravy, revize, technické prohlídky požární techniky a věcných prostředků požární ochrany jednotky SDH vybrané obce kategorie JPO II, JPO III a také JPO V, která provedla v průběhu rozpočtového roku zásah mimo územní obvod svého zřizovatele v souladu s poplachovým plánem kraje, nebo na výzvu operačního a informačního střediska HZS kraje. Hradit z této účelové neinvestiční dotace lze také náhradu za prokazatelně poškozené věcné prostředky a osobní ochranné prostředky členů jednotky při zásahu jednotky mimo územní obvod jejího zřizovatele.

O účelové neinvestiční dotace žádají obce MV-GŘ HZS ČR prostřednictvím HZS kraje podáním žádosti. HZS kraje jejich žádosti vyhodnotí a připraví pro krajský úřad podklady pro souhrn žádostí obcí o účelovou neinvestiční dotaci z alokace dotace pro obce v kraji stanovenou MV-GŘ HZS ČR na daný rozpočtový rok. O poskytnutí účelové neinvestiční dotace rozhoduje generální ředitel HZS ČR.⁶⁴

3.8.3 Veřejnoprávní smlouvy, obchodní závazkové vztahy

Veřejnoprávní smlouva

Veřejnoprávní smlouvy upravuje zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů v ustanoveních § 159 a následujících. Veřejnoprávní smlouva je dvoustranné nebo vícestranné právní jednání, kterým se zakládají, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva. Veřejnoprávní smlouva (ani její uzavření) není správním aktem. Není rozhodující, zda jednou ze stran uzavírající veřejnoprávní smlouvu je orgán veřejné správy, ale její veřejnoprávní obsah.

Správní řád člení veřejnoprávní smlouvy do tří skupin v závislosti na tom, kdo reprezentuje smluvní stranu, a sice veřejnoprávní smlouvy koordinační (uzavřené mezi dvěma a více subjekty veřejné správy), veřejnoprávní smlouvy subordinační (uzavřené mezi subjektem veřejné správy a adresátem správně právního působení – fyzickou nebo právnickou osobou) a veřejnoprávní smlouvy mezi účastníky (smlouvy uzavřené soukromoprávními subjekty s veřejnoprávním obsahem).

⁶⁴ Srov. Zásady poskytování a použití účelové neinvestiční dotace obcím prostřednictvím krajů z rozpočtu MV-GŘ HZS ČR na výdaje jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí. Dostupné on-line z URL: <http://www.hzscr.cz/clanek/nabidky-a-zakazky-dotace-a-granty-ucelova-neinvesticni-dotace.aspx> ze dne 13.3.2016.

Z hlediska financování jednotek SDH je využitelná koordinační veřejnoprávní smlouva uzavřená mezi subjekty samosprávy v samostatné působnosti, např. právě v oblasti požární ochrany podle zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona obec, která nezřídila jednotku požární ochrany, může uzavřít s jinou obcí, která jednotku požární ochrany zřídila, veřejnoprávní smlouvu, na jejímž základě bude jednotka požární ochrany této obce vykonávat úkoly jednotky požární ochrany na území obce, která je smluvní stranou příslušné veřejnoprávní smlouvy.⁶⁵

Obchodní závazkové vztahy

Obchodní závazkové vztahy upravuje zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů v § 261 a následujících. Konkrétně v § 261 odst. 2 se píše, že obchodním zákonem se řídí rovněž závazkové vztahy mezi státem nebo samosprávnou územní jednotkou a podnikateli při jejich podnikatelské činnosti, jestliže se týkají zabezpečování veřejných služeb. K tomuto účelu se za stát považují i státní organizace, jež nejsou podnikateli, při uzavírání smluv, z jejichž obsahu vyplývá, že jejich obsahem je uspokojování veřejných služeb.⁶⁶

Ustanovení § 261 obchodního zákoníku je tedy možné použít k uzavření obchodního závazkového vztahu mezi samosprávnou územní jednotkou (obcí) a právnickou osobou, na jejímž základě bude právnickou osobou poskytnuta finanční dotace na chod jednotky SDH a tato jednotka bude poskytovat požární ochranu jak na území svého zřizovatele, tak i právnické osobě.

⁶⁵ Dostupné z URL: <http://www.cicar.cz/article/show-article/verejnopravni-smlouvy> ze dne 15.3.2016.

⁶⁶ Srov. § 261 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

4 Vlastní práce - praktická část

Praktická část diplomové práce je rozdělena do tří částí. První část se zabývá procesem výpočtu stupně nebezpečí pro jednotlivé obce, ze kterého vyplývá zařazení jednotek požární ochrany do určité kategorie. Druhá část je věnována přehledu o počtu jednotek požární ochrany v jednotlivých krajích v ČR a přehledu jednotek sboru dobrovolných hasičů, ve kterých členové jednotek vykonávají službu jako svoje zaměstnání. Třetí část se zabývá dotazníkovým šetřením u vybraných jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí, ve kterých členové vykonávají službu jako svoje zaměstnání, jehož úkolem bylo zjistit organizační formu jednotek, personální obsazení a finanční náklady na jednotku a na zaměstnance.

4.1 Výpočet stupně nebezpečí pro obec

Jak už víme z předchozích kapitol, jednotky požární ochrany rozdělujeme do kategorií JPO I až JPO VI a jsou rozmístěny na území krajů podle stupně nebezpečí tak, aby byla zajištěna požární ochrana a včasná pomoc při mimořádných událostech.

Každý vyšší územně samosprávný celek (kraj) rozhoduje o systému tzv. plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany a vydává v samostatné působnosti nařízení kraje o plošném pokrytí kraje jednotkami požární ochrany. Plošným pokrytím kraje se tedy rozumí rozmístění jednotek PO na území krajů a hlavního města Prahy v závislosti na stupni nebezpečí katastrálního území obce a požadavku na dobu dojezdu jednotek PO na místo zásahu s potřebným množstvím sil a prostředků podle § 65 odst. 6 zákona o PO. Stupeň nebezpečí je vyjádřením míry nebezpečí katastrálního území obce⁶⁷, a stanovuje se podle hodnoty celkového kritéria K_c (tabulka č. 8).

Tabulka č. 8 – Stupeň nebezpečí obce a hodnoty celkového kritéria K_c

Stupeň nebezpečí území obce	Hodnota K_c
I A	25 a více
I B	21 až 24
II A	16 až 20
II B	11 až 15
III A	6 až 10
III B	3 až 5
IV	do 2

Zdroj: vyhláška č. 247/2001 Sb., příloha č. 1, zpracování vlastní

⁶⁷ Srov. Pokyn GŘ HZS č. 36/2005, čl. 1

Hodnota kritéria K_c je dána součtem hodnot jednotlivých kritérií: $K_c = K_o + K_{ui} + K_z$,
kde kritérium K_o je dáno počtem obyvatel (tabulka č. 9),

Tabulka č. 9 – Kritérium počtu obyvatel K_o

Počet obyvatel	Hodnota K_o
nad 50000	20
15001 až 50000	15
5001 až 15000	14
3001 až 5000	12
1001 až 3000	10
201 až 1000	5
do 200	1

Zdroj: vyhláška č. 247/2001 Sb., příloha č. 1, zpracování vlastní

kritérium K_{ui} je stanoveno na základě charakteru území (tabulka č. 10),

Tabulka č. 10 – Kritérium charakteru území K_{ui}

Charakter území	Hodnota K_{ui}
Historické jádro vybraných měst a obcí, území měst a obcí s historickým prostředím, které jsou prohlášeny za národní kulturní památku, památkovou zónu nebo památkovou rezervaci dle zvláštního právního předpisu	1
Rekreační oblast s přechodným zvýšením počtu ubytovaných obyvatel v katastrálním území obce vyšším jak 5000 osob, vyjma jednorázových akcí.	1
Zastavěná, alespoň do 25% plochy, nebo obydlená část katastrálního území obce je umístěno v záplavovém území dvacetileté vody definovaném v povodňovém plánu kraje	1
Katastrální území obce je v zóně havarijního plánování stanovené dle zvláštního právního předpisu pro látky zařazené jako hořlavé kapaliny nebo hořlavé plyny nebo výbušniny nebo toxická kapalina nebo toxický plyn.	1
Katastrální území obce je v zóně havarijního plánování stanovené dle zvláštního právního předpisu a pro velmi významné zdroje nebo jaderná pracoviště IV. Kategorie	1
Obchodní centra se supermarkety nebo zábavní centra s celkovou kapacitou nad 1000 osob a a průmyslové zóny s plochou nad 1000000 m ² .	1
Nemocnice, ústavy sociální péče, léčebné ústavy dlouhodobě nemocných s léčebnou nebo ubytovací kapacitou zařízení v jedné budově nad 100 osob.	1

Zdroj: vyhláška č. 247/2001 Sb., příloha č. 1, zpracování vlastní

a kritérium K_z je dáno počtem zásahů jednotky SDH (tabulka č. 11).

Tabulka č. 11 – Kritérium zásahů K_z

Počet mimořádných událostí	Hodnota K_z
do 100	0
101 až 200	1
nad 200	2

Zdroj: vyhláška č. 247/2001 Sb., příloha č. 1, zpracování vlastní

Výpočet stupně nebezpečí si ukažme na příkladu města Mohelnice. V současné době má město Mohelnice cca 9500 obyvatel, v centru města se nachází městská památková zóna, minimálně 25 % území města se podle povodňového plánu olomouckého kraje nachází v záplavovém území a jednotka sboru dobrovolných hasičů obce měla za loňský rok 248 výjezdů k mimořádným událostem. Pokud za uvedené údaje dosadíme bodové ohodnocení podle výše uvedených tabulek, budou hodnoty pro výpočet stupně nebezpečí následující – $K_o = 14$, $K_{ui} = 2$ a $K_z = 2$. Jestliže tyto hodnoty dosadíme do vzorce $K_c = K_o + K_{ui} + K_z$, bude vzorec vypadat následovně: $K_c = 14 + 2 + 2 = 18$.

Výpočtem jsme zjistili, že hodnota celkového kritéria $K_c = 18$, což odpovídá stupni nebezpečí II A. Mohelnice má tedy vysoký stupeň nebezpečí, a proto je jednotka sboru dobrovolných hasičů obce Mohelnice zařazena do kategorie JPO II.

Kromě stupně nebezpečí má na zařazení jednotky SDH do určité kategorie dále vliv např. dislokace nejbližší jednotky HZS ČR a její dojezdová doba na místo události, přítomnost průmyslových objektů a společností, které mají povinnost adekvátním způsobem zajistit požární bezpečnost svého provozu, schopnost města nebo obce zajistit chod jednotky sboru dobrovolných hasičů z hlediska vybavení potřebnou technikou, věcnými prostředky a finančními prostředky apod.

4.2 Zmapování jednotek požární ochrany a jednotek SDH s hasiči z povolání v ČR

Česká republika má rozsáhlou síť plošného pokrytí jednotkami požární ochrany, což je svým způsobem naší výkladní skříní, kterou nám mohou závidět ostatní evropské státy. Páteří požární ochrany jsou samozřejmě jednotky HZS ČR (JPO I), které jsou dislokovány na strategických místech, např. ve větších městech, průmyslových oblastech, dopravních uzlech apod. Finanční zdroje HZS ČR jsou však omezené, proto není možné, aby těchto

jednotek bylo dostatečné množství k pokrytí celého území ČR a zajištění výjezdů ke všem událostem v co nejkratší době. Proto jsou na vybraných místech, s ohledem na stupeň nebezpečí, zřizovány jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí v kategoriích JPO II a JPO III, které jednotky HZS ČR doplňují, a poskytují požární ochranu a pomoc při dopravních nehodách, nebo jiných mimořádných událostech na vymezeném území svého zřizovatele. V některých případech tuto ochranu zajišťují na základě dohody jednotky HZS podniku, zařazené v kategorii JPO IV. Jednotky kategorie JPO V a jednotky SDH podniku v kategorii JPO VI se využívají především jako podpůrné jednotky při rozsáhlých mimořádných událostech typu povodní, živelních pohrom apod. Počty jednotek podle kategorií v jednotlivých krajích ČR jsou uvedeny v tabulce č. 12.

Tabulka č. 12 – Jednotky PO v krajích a celkový počet hasičů k 31. 12. 2013

Kraj/Jednotka	JPO I	JPO II	JPO III	JPO IV	JPO V	JPO VI
hl. m. Praha	13	0	18	9	16	7
Středočeský	32	37	230	16	423	17
Jihočeský	20	9	102	7	782	33
Plzeňský	16	12	102	2	585	7
Karlovarský	9	12	34	5	32	3
Ústecký	20	15	99	16	102	8
Liberecký	9	14	76	1	116	5
Pardubický	15	29	79	6	442	5
Královéhradecký	14	25	91	5	337	12
Vysočina	21	16	107	5	760	11
Jihomoravský	27	10	172	4	411	9
Zlínský	13	24	48	5	297	10
Moravskoslezský	23	43	93	11	229	12
Olomoucký	13	28	70	4	359	12
CELKEM JEDNOTEK	245	274	1 321	96	4 891	151
POČET HASIČŮ	6 249	2 904	16 668	2 900	50 112	1 359

Zdroj: GŘ HZS ČR, zpracování vlastní.

Z předchozích kapitol víme, že u jednotek kategorie JPO II, popř. JPO III, u kterých je předpoklad překročení 150 odpracovaných hodin ročně z důvodů většího počtu zásahů, je vhodné zvážit uzavření pracovního poměru, např. s velitelem jednotky nebo s určenými členy jednotky, kteří se budou starat o dokumentaci jednotky, údržbu techniky a věcných prostředků jednotky a udržování jednotky v akceschopném stavu. V současné době dochází k uzavírání pracovních smluv převážně jen s hasiči, kteří jsou zařazení v jednotkách kategorie JPO II. Důvodem je předurčenost těchto jednotek k zásahům u událostí typu

dopravní nehoda, únik nebezpečných látek apod., na které se musí hasiči teoreticky a prakticky připravovat, udržovat potřebnou techniku a věcné prostředky. Díky tomu odpracují hasiči u jednotek SDH kategorie JPO II větší počet hodin. Jednotky kategorie JPO III tuto předurčenost nemají.

V ČR je celkem 274 jednotek JPO II a 1321 jednotek JPO III, které mohou za určitých podmínek zvažovat uzavření zaměstnaneckého poměru se svými členy. Z výsledků šetření vyplývá, že možnost zaměstnávat hasiče v hlavním pracovním poměru využívá pouze 71 obcí v ČR (viz. příloha č. 1). Tento údaj byl získán prostudováním „Rozhodnutí“ MV – GŘ HZS ČR pro každý ze 14 krajů, o poskytnutí dotace na mzdové výdaje a zákonné a sociální pojištění členům vykonávajícím službu v jednotce SDH vybrané obce kategorie JPO II nebo JPO III jako svoje zaměstnání v pracovním poměru dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (viz. příloha č. 2). Celkem 64 jednotek SDH je zařazeno do kategorie JPO II, zbylých 7 jednotek SDH je zařazeno do kategorie JPO III. Jak vyplývá z tabulky č. 13, v těchto 71 obcích je zaměstnáno celkem 186 hasičů. Jednotky v tabulce č. 13 jsou pro potřebu této diplomové práce rozděleny na 4 typy podle počtu hasičů, které zaměstnávají v hlavním pracovním poměru. Jednotky typu A zaměstnávají 1 hasiče, jednotky typu B zaměstnávají 2-5 hasičů, jednotky typu C zaměstnávají 6-10 hasičů a jednotky typu D zaměstnávají 11 a více hasičů.

Tabulka č. 13 – Typy jednotek podle počtu hasičů z povolání

Typ jednotky	Počet hasičů	Počet jednotek	Počet zaměstnanců
A	1	38	38
B	2 - 5	24	58
C	6 -10	5	38
D	11 a více	4	52
	celkem	71	186

Zdroj: GŘ HZS ČR, zpracování vlastní.

V následující tabulce č. 14 jsou uvedeny počty jednotek podle krajů a dále počty hasičů v těchto jednotkách. V tabulce ani v následujících grafech není zanesen Jihočeský kraj a Hl. m. Praha, protože v těchto krajích nejsou žádné jednotky s hasiči z povolání.

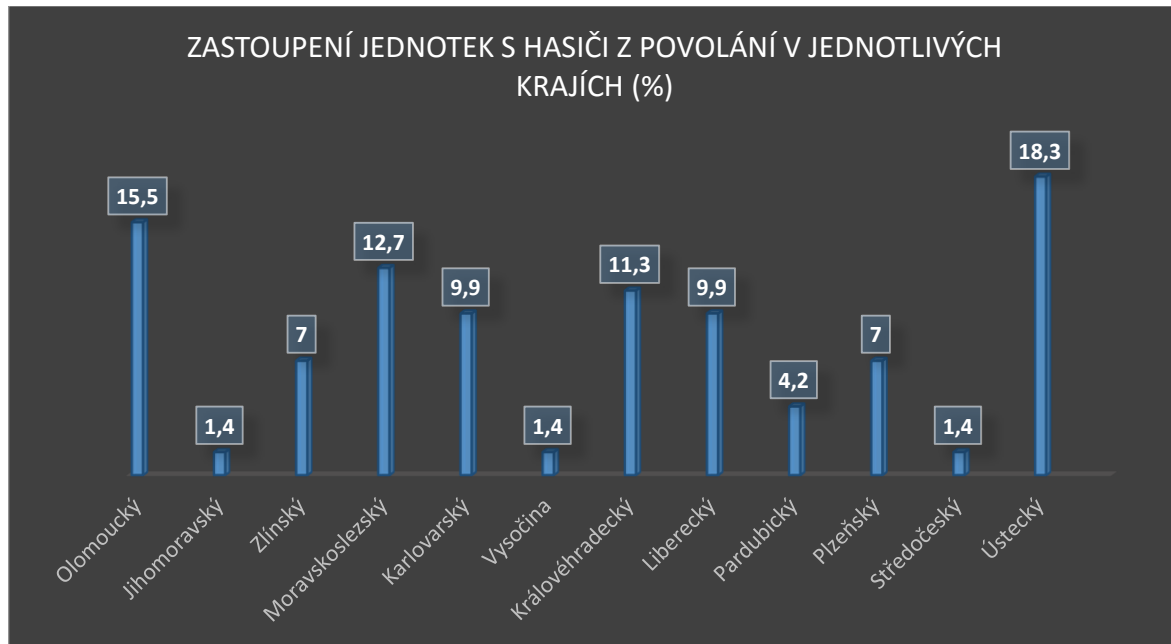
Tabulka č. 14 – Počty jednotek PO zaměstnávající hasiče z povolání v jednotlivých krajích

Kraj	jednotky celkem	hasiči celkem
Olomoucký	11	26
Jihomoravský	1	1
Zlínský	5	34
Moravskoslezský	9	23
Karlovarský	7	15
Vysočina	1	1
Královéhradecký	8	16
Liberecký	7	10
Pardubický	3	4
Plzeňský	5	6
Středočeský	1	2
Ústecký	13	48

Zdroj: GŘ HZS ČR, zpracování vlastní.

Nejvíce jednotek SDH s hasiči z povolání evidujeme v Ústeckém a Olomouckém kraji, naopak nejméně jich najdeme v kraji Vysočina a Jihomoravském a Středočeském kraji. Nejvíce hasičů z povolání je zaměstnáno v Ústeckém a Zlínském kraji, nejméně pak v Jihomoravském kraji a kraji Vysočina.

Graf č. 1 – Zastoupení jednotek s hasiči z povolání v jednotlivých krajích (%)

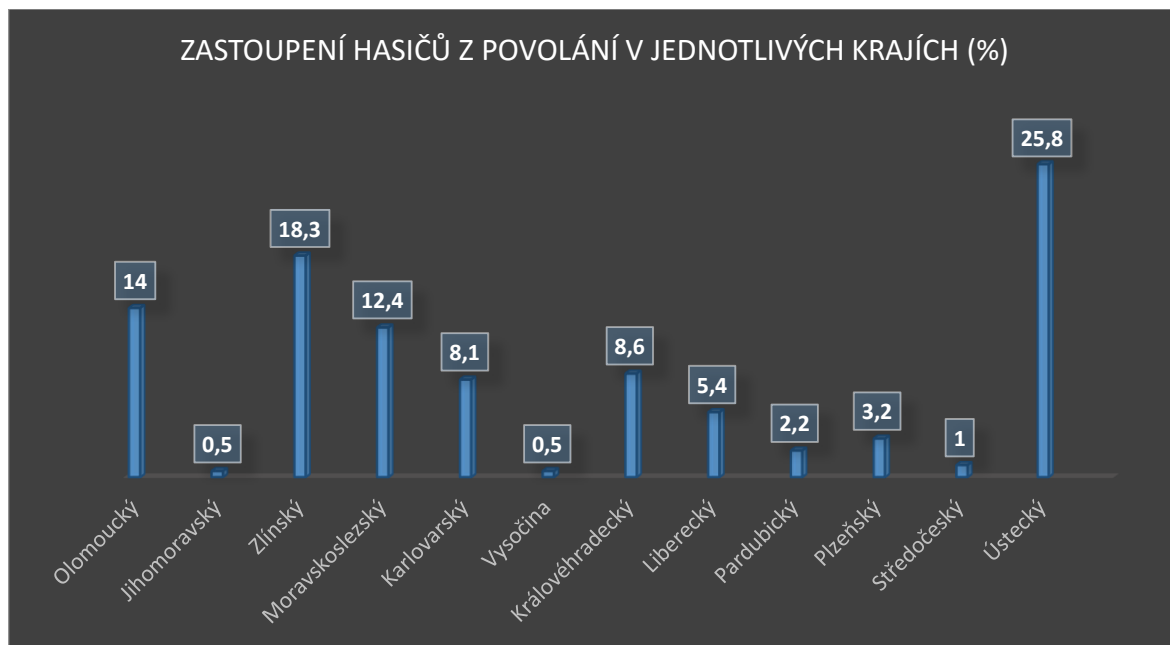
Zdroj: vlastní zpracování.

V grafu č. 1 je zobrazeno procentuální zastoupení jednotek s hasiči z povolání v jednotlivých krajích ČR. Nejvíce jednotek s hasiči z povolání najdeme v Ústeckém a Olomouckém kraji, kde je 11 jednotek (15,5 %), resp. 13 jednotek (18,3 %), naopak nejméně

jich najdeme ve Středočeském kraji, kraji Vysočina a Jihomoravském kraji, kde je pouze po jedné jednotce (1,4 %).

Graf č. 2 – Zastoupení hasičů z povolání v jednotlivých krajích (%)

Zdroj: vlastní zpracování.

V grafu č. 5 je zobrazeno procentuální zastoupení hasičů z povolání v jednotlivých krajích ČR. Nejvíce hasičů z povolání najdeme v Ústeckém kraji a ve Zlínském kraji, kde v pracovním poměru pracuje 48 hasičů (25,8 %), resp. 34 hasičů (18,3 %), nejméně (po jednom) jich je opět v kraji Vysočina a Jihomoravském kraji (0,5 %).

4.3 Dotazníkové šetření

Z důvodu naplnění dílčího cíle praktické části diplomové práce, byl vytvořen dotazník, který byl zaslán velitelům vybraných jednotek SDH typu C a D, které zaměstnávají šest a více hasičů z povolání. Celkový počet jednotek SDH, ve kterých členové vykonávají činnost jako svoje zaměstnání, není v rámci celé ČR tak velký, aby z výsledků šetření mohly být vyvozeny obecně platné závěry. Provedené šetření má tedy pouze informační a orientační charakter.

Dotazník byl zaslán jednotkám SDH Mohelnice, Frenštát pod Radhoštěm a Rožnov pod Radhoštěm. Důvodem byla podobná organizační forma, struktura a velikost jednotky SDH a města. U těchto jednotek SDH byl proveden rozhovor s veliteli a byl vyplněn dotazník.

1. Počet obyvatel obce, rozloha katastrálního území, jedná se o obec s rozšířenou působností, počet sídelních jednotek?

Tab. č. 15 - Základní údaje o vybraných obcích

	Mohelnice	Frenštát p. Radhoštěm	Rožnov p. Radhoštěm
počet obyvatel	9 500	11 000	17 000
rozloha území (km ²)	46,21	11,44	39,47
ORP	ANO	ANO	ANO
počet síd. jednotek	17	10	21

Zdroj: vlastní zpracování.

V tabulce vidíme základní údaje o vybraných obcích, které zaměstnávají hasiče v pracovním poměru. Nejmenším, co do počtu obyvatel, je Mohelnice a největším je Rožnov p. Radhoštěm. Mohelnice má naopak největší rozlohu katastrálního území a tedy i největší rozlohu území, na kterém zasahuje, nejmenší katastrální území má Frenštát p. Radhoštěm.

2. Jaká je organizační forma jednotky?

Tab. č. 16 – Organizační forma jednotky

	Mohelnice	Frenštát p. Radhoštěm	Rožnov p. Radhoštěm
organizační složka	ANO	ANO	NE
příspěvková organizace	NE	NE	ANO

Zdroj: zpracování vlastní.

Jak vyplývá z kapitoly 3.5, organizační formu jednotek SDH je možné zvolit ve variantách: organizační složka a příspěvková organizace. Z tabulky je patrné, že jednotka SDH Rožnova p. Radhoštěm, jako jediná v tomto šetření, má statut příspěvkové organizace. V tomto případě je to dáno historickým vývojem této jednotky, kdy v době jejího založení v roce 1995 nebylo, z legislativních důvodů, možné zřídit jednotku jako organizační složku obce.

3. Jaké výhody vidíte v organizační formě jednotky SDH, je lepší být organizační složkou obce nebo příspěvkovou organizací a proč?

Mohelnice

Výhodou je, že organizační složka obce nemusí samostatně vést a zpracovávat účetnictví, to dělá účetní zřizovatele, velitel jednotky SDH zpracuje a předá pracovní výkazy. Nevýhodou je menší samostatnost jednotky při nakládání s finančními prostředky z rozpočtu a

rozhodování o chodu jednotky. To se může projevit především ve chvíli, kdy se do vedení města dostane starosta, který nemá znalosti z oblasti požární ochrany.

Frenštát p. Radhoštěm

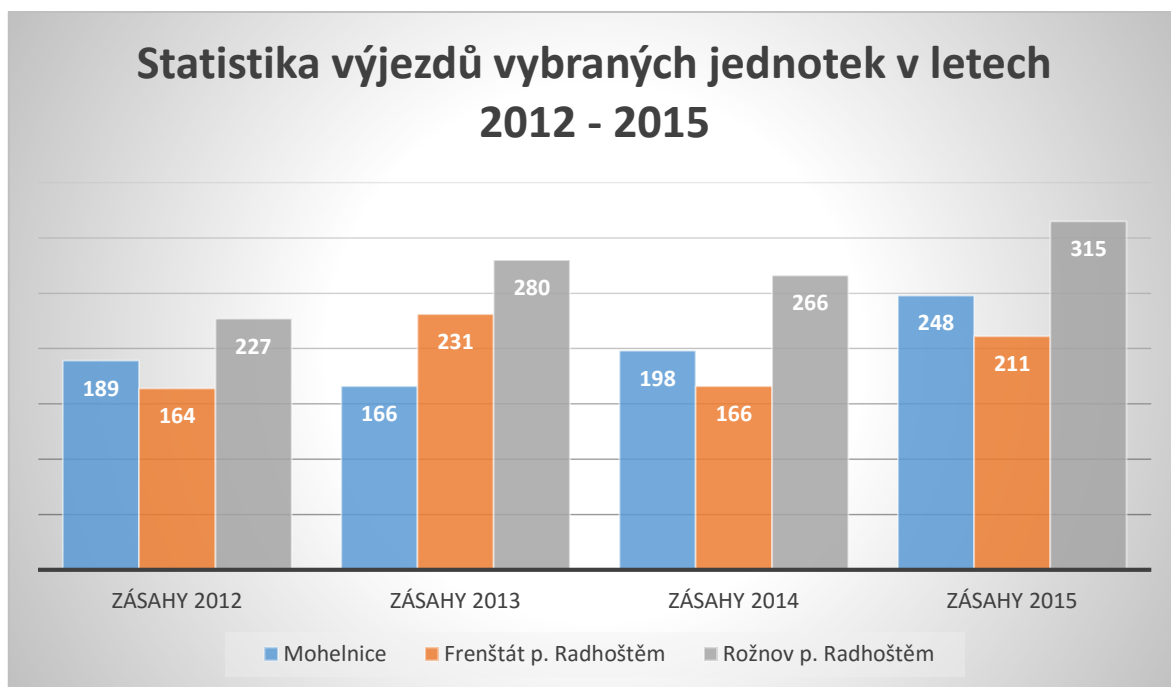
Výhodou je menší administrativní zátěž, účetnictví vede zřizovatel. Nevýhodou je schvalování jakýchkoli větších výdajů obcí, tedy menší nezávislost a časové průtahy.

Rožnov p. Radhoštěm

Výhodnější je příspěvková organizace z důvodu samostatného rozhodování při nakládání s finančními prostředky jednotky, samostatného rozhodování o využití fondů, např. rezervní fond, samostatné účtování vedlejší činnosti organizace.

4. Jaký je počet výjezdů k událostem za poslední 4 roky?

Graf č. 3 – Statistika výjezdů vybraných jednotek v letech 2012 - 2015

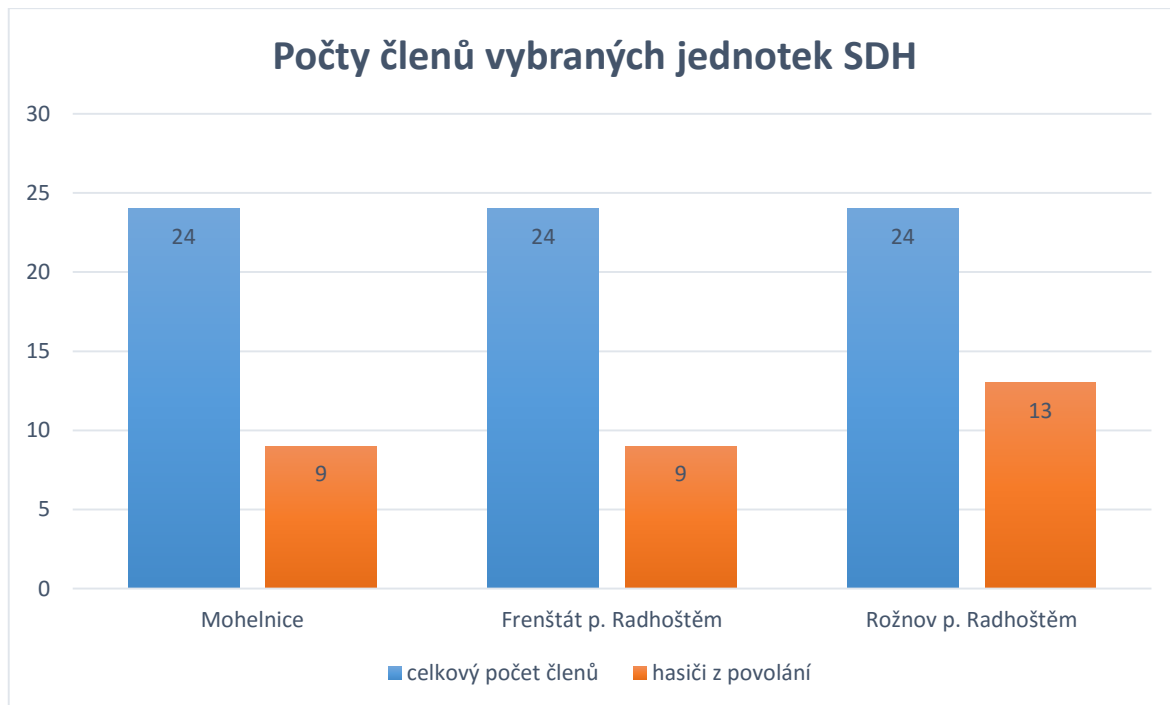

Zdroj: vlastní zpracování.

Z výše uvedených hodnot vidíme, že počet výjezdů k událostem neklesl v žádném roce pod hodnotu 160 a má stoupající tendenci. Výkyvy, které evidujeme především u jednotky SDH Frenštát jsou způsobeny nejednotným rozlišováním činností jednotky pro svého zřizovatele od výjezdů k událostem a započítáváním do celkové statistiky o výjezdech ze strany HZS ČR.

5. Jaký je počet členů v jednotce SDH? (myšleno jak hasiči z povolání, tak i dobrovolní hasiči)

Graf č. 4 – Počty členů vybraných jednotek SDH

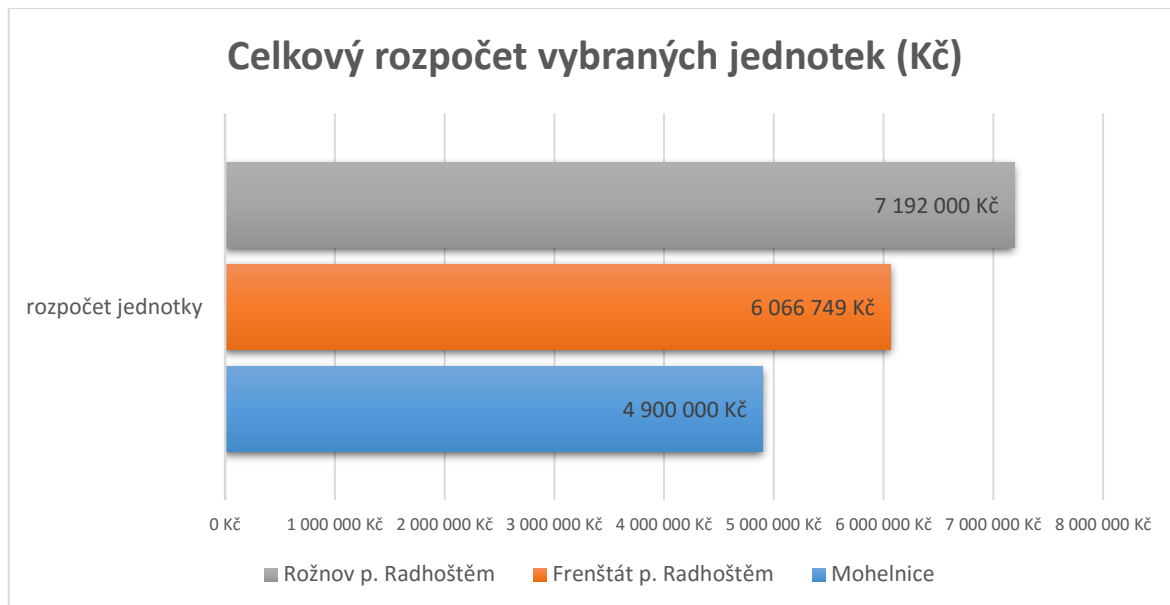
Zdroj: vlastní zpracování.

V současné době se u většiny jednotek SDH v kategorii JPO II a JPO III stabilizoval počet členů jednotky na 24 osob. Je to dáno především potřebou zajistit výjezd dostatečného množství hasičů k události, a to s ohledem na jejich pracovní a osobní vytížení.

Mohelnice a Frenštát p. Radhoštěm zaměstnává 9 hasičů z povolání, kteří pracují ve 3 směnách po 3 hasičích, směna trvá 24 hodin. Obě jednotky zajišťují výjezd minimálně jednoho družstva o zmenšeném počtu (1+3). Při vyhlášení poplachu může družstvo, podle závažnosti události, vyjet k události okamžitě, nebo počkat na hasiče, kteří drží pohotovost v místě bydliště. Rožnov p. Radhoštěm zajišťuje výjezd minimálně dvou družstev o zmenšeném počtu. Proto zaměstnává 12 hasičů a ředitele příspěvkové organizace. Hasiči pracují ve 3 směnách po 4 hasičích. Systém je nastaven tak, že 1 směna má službu, směna, která skončila službu má volno a směna, která další den nastupuje do práce, drží pohotovost pro případ potřeby výjezdu k události. Dobrovolná část jednotky SDH funguje jako záloha za jednotlivé hasiče z povolání, pokud tito čerpají dovolenou, jsou na kurzu, příp. jsou nemocní.

6. Jakým rozpočtem jednotka SDH disponovala za poslední rok?

Graf č. 5 – Celkový rozpočet vybraných jednotek (Kč)

Zdroj: vlastní zpracování.

I přes stejnou velikost jednotek SDH Mohelnice a Frenštátu p. Radhoštěm vidíme značný rozdíl v celkové výši rozpočtu obou jednotek, který činí více jak 1 milion korun. Příčin takového rozdílu může být víc, např. možnosti rozpočtu zřizovatele (dlouhodobě velké výdaje), ve výši výdajů jednotky na platy (vyšší platové zařazení), opravu požární techniky a věcných prostředků apod.

7. Z jakých zdrojů je jednotka SDH financována (veřejnoprávní smlouvy, obchodní závazky, dotace, obec)?

Tabulka č. 17 – Skladba rozpočtů vybraných JSDH – příjmy (Kč)

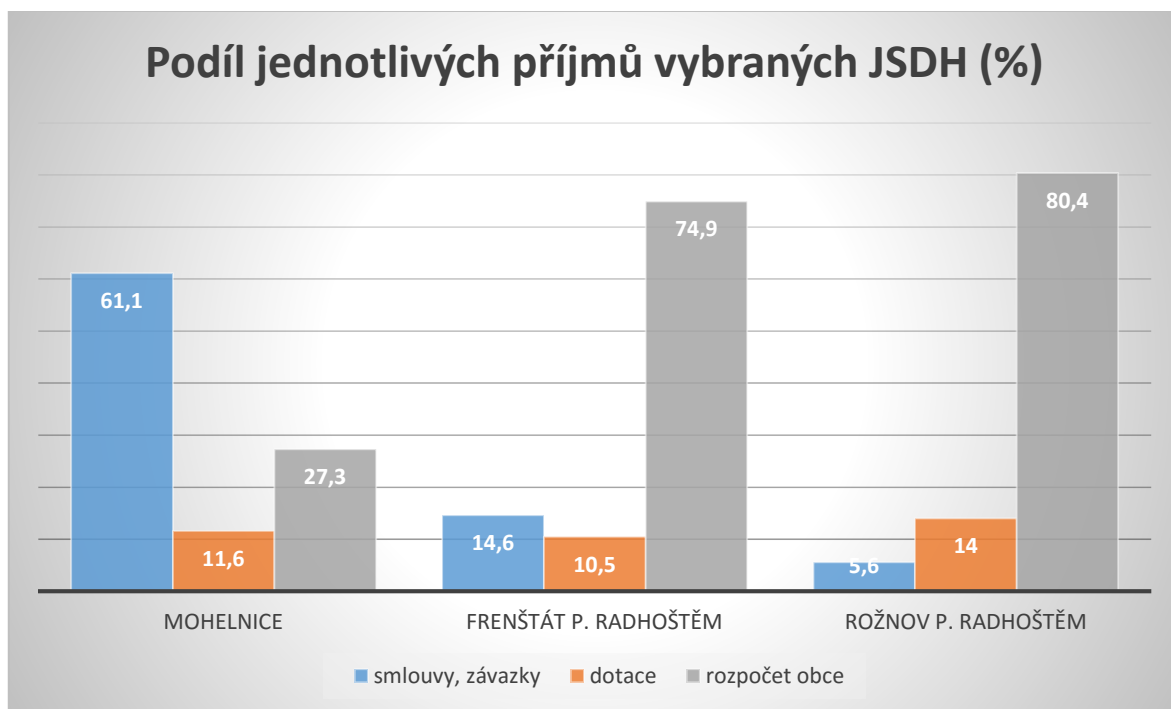
	Mohelnice	Frenštát p. Radhoštěm	Rožnov p. Radhoštěm
smlouvy, závazky	2 995 000 Kč	887 510 Kč	400 000 Kč
dotace	570 000 Kč	634 700 Kč	1 010 000 Kč
rozpočet obce	1 335 000 Kč	4 544 539 Kč	5 782 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování.

Z výsledků vidíme, že jednotka SDH Mohelnice má nejvíce příjmů ze smluvních vztahů, zatímco rozpočet obce poskytuje mnohem nižší částku, naproti tomu jednotky SDH Rožnova p. Radhoštěm a Frenštátu p. Radhoštěm jsou více závislé na finančních prostředcích z rozpočtu obce, protože ostatní příjmy jsou daleko nižší.

Jak vidíme na následujícím grafu, podíl jednotlivých příjmových položek se výrazně liší. Zatímco v Mohelnici se více z jak 60 % podílí na rozpočtu místní firmy, v Rožnově p. Radhoštěm je to pouze 5 %. Naopak z rozpočtu obce jsou poskytovány jednotce v Mohelnici prostředky z cca 27 %, u jednotek Frenštátu p. Radhoštěm a Rožnova p. Radhoštěm je to cca 75 %, resp. 80 %.

Graf č. 6 – Podíl jednotlivých příjmů vybraných JSDH (%)

Zdroj: vlastní zpracování.

8. Jaké jsou finanční náklady jednotky SDH na mzdy a povinné odvody hasičů z povolání?

Tabulka č. 18 – Mzdové náklady, sociální a zdravotní pojištění u vybraných jednotek SDH (Kč)

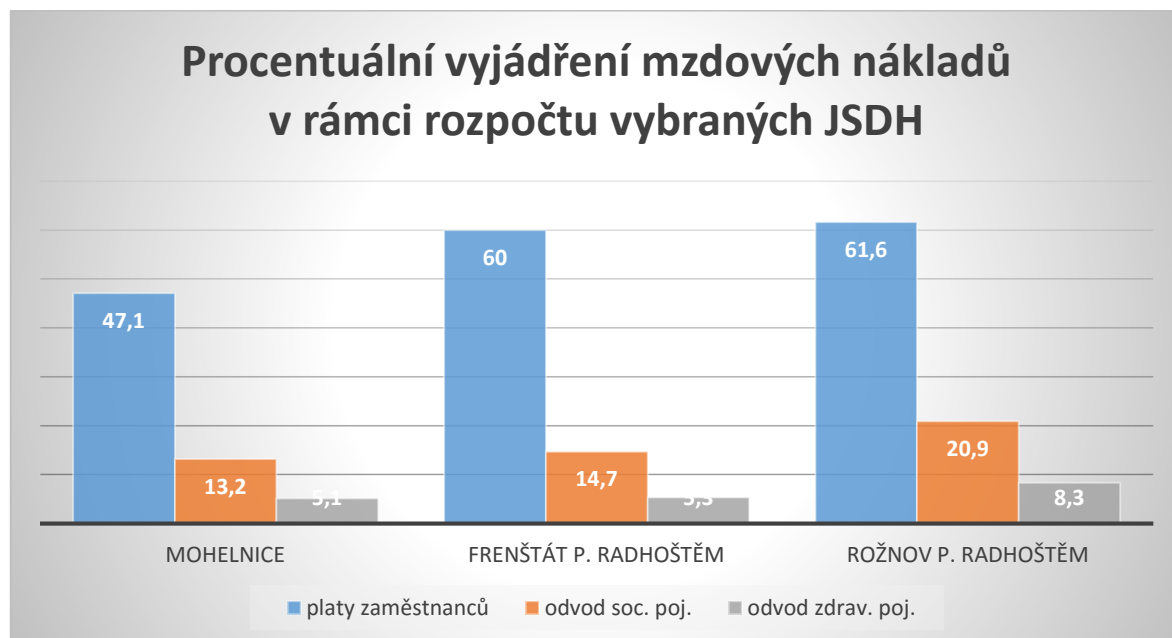
	Mohelnice	Frenštát p. Radhoštěm	Rožnov p. Radhoštěm
platy zaměstnanců	2 308 000 Kč	3 642 802 Kč	4 431 627 Kč
odvod soc. poj.	648 480 Kč	889 015 Kč	1 504 831 Kč
odvod zdrav. poj.	249 520 Kč	320 048 Kč	600 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování.

Jak je patrné z tabulky č. 18, ve výdajích jednotek na platy zaměstnanců a na sociální a zdravotní pojištění je velký rozdíl. Zatímco u jednotek z Frenštátu p. Radhoštěm a Rožnova p. Radhoštěm je podíl výdajů na platy zaměstnanců kolem 60 %, u jednotky Mohelnice je to pouze 47 %, jak vyplývá z grafu č. 10. Především v porovnání stejně velkých jednotek Mohelnice a Frenštátu p. Radhoštěm je tento rozdíl evidentní. Tento rozdíl spočívá

především v rozdílném zařazování zaměstnanců do platových tříd (viz. následující otázka č. 9), kdy u jednotky Mohelnice jsou zaměstnanci zařazeni v nižších platových třídách, což vede k menším finančním nárokům na jejich platy.

Graf č. 7 – Procentuální vyjádření mzdových nákladů v rámci rozpočtu vybraných JSDH

Zdroj: vlastní zpracování.

V grafu č. 7 vidíme procentuální vyjádření mzdových nákladů na platy hasičů z povolání a odvody na sociálním a zdravotním pojištění ze strany zřizovatele.

9. Jaké funkce jsou v jednotce SDH zřízeny a kolik hasičů z povolání jednotlivé funkce vykonává?

Tabulka č. 19 – Absolvované kurzy a funkce ve vybraných jednotkách SDH

	Mohelnice	Frenštát p. Radhoštěm	Rožnov p. Radhoštěm
hasič	9	9	12
strojník	8	8	6
technik CHS	1	5	3
technik TS	0	5	0
technik SP	0	0	0
velitel družstva	3	8	5
velitel jednotky	1	1	1

Zdroj: vlastní zpracování.

Obsazení základních funkcí hasič, strojník a velitel družstva musí odpovídat požadavkům na minimální početní stavy podle vyhlášky č. 247/2001 Sb. (viz. tabulka č. 1

v kapitole 3.4.2). Obsazování ostatních funkcí je na rozhodnutí velitele jednotky SDH. Ustanovení do funkce technika speciálních služeb je podmíněno úspěšným absolvováním příslušného specializačního kurzu organizovaného Školním a výcvikovým zařízením GŘ HZS ČR.

10. V jakých platových třídách jsou jednotliví hasiči z povolání zařazeni?

Tabulka č. 20 – Zařazení do platových tříd ve vybraných jednotkách SDH

platová třída	Mohelnice	Frenštát p. Radhoštěm	Rožnov p. Radhoštěm
5	0	0	1
6	3	0	0
7	3	0	8
8	0	5	0
9	3	3	3
10	0	1	1

Zdroj: vlastní zpracování.

Z této tabulky můžeme vyčíst hlavní příčinu v rozdílu finančních prostředků vynakládaných na platy jednotlivými jednotkami SDH. Např. v jednotce SDH Mohelnice je většina hasičů zařazena v nižších platových třídách 6 a 7, včetně velitele jednotky, který je „pouze“ v 9. platové třídě. Naopak v jednotce SDH Frenštát p. Radhoštěm jsou hasiči zařazeni ve vyšších platových třídách 8, 9 a 10 a v jednotce SDH Rožnov p. Radhoštěm je většina hasičů zařazena v 7. platové třídě.

11. Myslíte si, že jsou jednotky SDH obcí schopny nahradit jednotky HZS ČR, příp. v jakém rozsahu?

Mohelnice

Jednotky SDH obcí jsou schopny nahradit jednotky HZS ČR pouze částečně u jednoduchých zásahů, kde není vyžadováno složité řízení zásahu, např. u menších požárů, dopravních nehod, úniků provozních kapalin, technických pomoci jako jsou otevírání uzavřených prostor apod. U případů rozsáhlejších zásahů, které vyžadují řízení většího množství hasičů nebo zřízení štábu, nemají hasiči jednotek SDH obcí potřebné zkušenosti.

Frenštát p. Radhoštěm

U snadnějších zásahů, cca 90 % výjezdů, jsou jednotky SDH obcí, ve kterých pracují hasiči z povolání, schopny nahradit jednotky HZS ČR, a to hlavně z toho důvodu, že mají podobné

kurzy a zkušenosti. U složitějších zásahů nemají potřebné zkušenosti a v těchto případech jednotky HZS ČR nahradit nelze.

Rožnov p. Radhoštěm

Jednotky SDH obcí jsou schopny plnit úkoly v rozsahu stanic P1 (pobočná stanice HZS ČR). Speciální služby, včetně techniky a školení s výcvikem, je nutné zajistit ve spolupráci s HZS ČR. Jednotky obcí nemůžou plnit úkoly velení při složitém zásahu.

12. Jaká je spolupráce se zřizovatelem jednotky SDH, scházíte se na pravidelných schůzkách a informujete se vzájemně o úkolech a potřebách jednotky SDH?

Mohelnice

Ke schůzkám dochází nepravidelně, většinou podle potřeby jednotky nebo požadavků zřizovatele. V poslední době vyvíjel zřizovatel snahu, aby hasiči z povolání vykonávali v rámci služby i jiné úkoly, které nejsou hlavním posláním jednotky požární ochrany, a které by vedly ke snížení akceschopnosti jednotky, což vyústilo do jednání mezi zastupiteli města Mohelnice a jednotkou SDH obce. Situace byla úspěšně vysvětlena a vztahy se vrátili k normálu.

Frenštát p. Radhoštěm

Ke schůzkám dochází podle potřeby, nejsou dány žádné termíny pravidelných schůzek. Potřeby jednotky nebo zřizovatele se řeší operativně, většinou telefonicky, příp. osobní návštěvou.

Rožnov p. Radhoštěm

Schůzky jsou podle potřeby. Tím, že je jednotka příspěvkovou organizací a má vlastní právní subjektivitu, řeší problémy její ředitel samostatně a v rámci vlastního rozpočtu. Zřizovateli se vychází maximálně vstříc, pokud požádá o spolupráci.

13. Je v obci dislokovaná jednotka HZS ČR? Jaké jsou nejbližší jednotky HZS ČR (vyjádřeno v km)?

Tabulka č. 21 – Dislokace a vzdálenost jednotek HZS od vybraných obcí

Mohelnice	Frenštát p. Radhoštěm	Rožnov p. Radhoštěm
Zábřeh (14 km)	Nový Jičín (20 km)	Valašské Meziříčí (14 km)
Uničov (18 km)	Frýdek-Místek (23 km)	Vsetín (26 km)
Litovel (19 km)	Valašské Meziříčí (26 km)	0

Zdroj: vlastní zpracování.

Šetřením bylo zjištěno, že ani v jednom z měst není dislokována jednotka HZS ČR, a jak vyplývá z tabulky č. 20, nejbližší jednotky jsou od těchto měst vzdáleny v nejlepším případě 14 km. Dojezdový čas jednotek HZS ČR je tedy minimálně 15 minut jízdy za ideálních podmínek (pěkné počasí a žádný provoz na silnicích).

5 Výsledky a diskuze

Cílem této kapitoly je porovnat výsledky praktické části diplomové práce s informacemi z teoretické části této práce, tedy zda zjištěné skutečnosti odpovídají zákonným normám, které upravují vznik a fungování jednotek SDH obcí a zaměstnávání členů těchto jednotek v pracovním poměru.

5.1 Vyhodnocení výpočtu stupně nebezpečí pro obec

Zařazování jednotek SDH by se mělo odvíjet od stupně nebezpečí pro obec. Obecně by mělo platit, že čím vyšší je stupeň nebezpečí pro obec, tím by měla být jednotka SDH obce zařazena do vyšší kategorie jednotky požární ochrany. Pro názorný příklad bylo vybráno město Mohelnice, u kterého byl proveden výpočet stupně nebezpečí. Výpočtem bylo zjištěno, že pro město Mohelnice platí stupeň nebezpečí II A. Jednotka SDH obce je zařazena do kategorie JPO II, což odpovídá zjištěnému stupni nebezpečí a požadavkům na poskytování adekvátní požární ochrany. Ne vždy ale platí, že jednotka SDH je zařazena do určité kategorie jen na základě určeného stupně nebezpečí. Na zařazení jednotky SDH do určité kategorie mají vliv i jiné okolnosti, jako je rozmístění jiných jednotek požární ochrany v okolí obce, ať už se jedná o jednotky kategorie JPO I, JPO II nebo JPO III, jejich dojezdový čas a vzdálenost na místo události, vybavení adekvátní požární technikou, schopnost zřizovatele finančně zajistit chod jednotky SDH atd. Z toho vyplývá, že obec může mít vysoký stupeň nebezpečí, ale požární ochranu může obci zajišťovat jiná obec nebo právnická či fyzická osoba na základě smluvního vztahu.

5.2 Vyhodnocení mapování jednotek SDH, a jednotek jejichž členové vykonávají činnost v jednotce jako svoje zaměstnání

V ČR není zaměstnávání členů jednotek sboru dobrovolných hasičů v hlavním pracovním poměru příliš rozšířeno. Důvodem tohoto stavu je např. nedostatečné povědomí představitelů územních samospráv, malý počet výjezdů k událostem, nebo nedostatek finančních prostředků na krytí rozpočtu jednotky SDH, ve které hasiči z povolání fungují, ze strany jejího zřizovatele. Bylo zjištěno, že zaměstnávání hasičů z povolání v jednotkách SDH převažuje v jednotkách kategorie JPO II a JPO III, což odpovídá doporučení GŘ HZS ČR. Předpokladem pro uzavření pracovního poměru s hasiči u těchto jednotek je překročení odpracovaných 150 hodin za rok ve prospěch činnosti v jednotce. Z šetření vyplynulo, že

hasiči z povolání jsou zaměstnaní na pracovní poměr převážně u jednotek SDH kategorie JPO II, což je způsobeno především předurčeností těchto jednotek na závažnější typy událostí, např. dopravních nehod, u kterých je předpoklad vyprošťování zaklíněných osob, nebo úniky nebezpečných látek, u kterých je předpoklad využití speciálních ochranných pomůcek. Hasiči z povolání absolvují povinné základní i specializační kurzy, které organizuje a provádí Školní a výcvikové zařízení MV – GŘ HZS ČR, na rozdíl od kurzů dobrovolných hasičů, kteří základní odborný výcvik a další kurzy absolvují ve své jednotce, příp. na stanici HZS ČR kraje. Kurzy pro hasiče z povolání mají větší hodinovou dotaci a jsou, co po teoretické i praktické stránce výcviku, podrobnější a preciznější. Tyto kurzy jsou vykonávány často společně s příslušníky HZS ČR. Šetřením bylo zjištěno, že v ČR je celkem 1595 jednotek v kategorii JPO II a JPO III, a činnost v těchto jednotkách vykonává dohromady 19572 hasičů. Z celkového počtu 1595 jednotek pouze 71 jednotek obcí zaměstnává hasiče z povolání, kterých je celkem 186. Pokud tato čísla převedeme na procenta, zjistíme, že podíl jednotek SDH s hasiči z povolání činí 4,5 % na celkovém počtu všech jednotek SDH v kategorii JPO II a JPO III v ČR, a podíl hasičů z povolání činí necelé 1% na celkovém počtu hasičů v jednotkách SDH v kategorii JPO II a JPO III v ČR. Z toho vyplývá, že zaměstnávání hasičů z povolání u jednotek SDH není příliš rozšířené. Z podkladů GŘ HZS ČR vyplynulo, že nejvíce jednotek SDH, zaměstnávající hasiče z povolání, najdeme v Ústeckém kraji (13 jednotek), Olomouckém kraji (11 jednotek) a v Moravskoslezském kraji (9 jednotek). Nejvíce hasičů z povolání pak najdeme v Ústeckém kraji (48 hasičů z povolání), Zlínském kraji (34 hasičů z povolání) a Olomouckém kraji (26 hasičů z povolání). Naopak nejméně jednotek SDH s hasiči z povolání najdeme v Středočeském kraji, Jihomoravském kraji a kraji Vysočina (vždy po 1 jednotce). Důvodem pro vyšší počet jednotek SDH s hasiči z povolání ve výše uvedených krajích může být průmyslový charakter regionů, kdy např. v Ústeckém a Moravskoslezském kraji byl rozšířen těžební a těžký průmysl, který vyžadoval zřízení profesionálních podnikových hasičů (dnes HZS podniku v kategorii JPO IV). Během útlumu těchto průmyslových odvětví v průběhu vývoje ekonomiky ČR mohlo dojít k transformaci těchto jednotek na jednotky SDH obcí.

5.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Z dotazníkového šetření v předchozí kapitole vyplynulo, že není možné vyvodit obecně platné závěry, ale pouze orientační a informační. Na základě průzkumu u třech

zvolených jednotek SDH, které byly vybrány z důvodu podobné organizační formy, struktury a velikosti jednotky SDH a města, bylo zjištěno, že celkový počet členů ve vybraných jednotkách SDH je 24. Z teoretické části vyplývá, že doporučený minimální početní stav pro jednotky JPO II a JPO III je 12 hasičů. Vyšší počet hasičů v jednotkách SDH vybraných obcí, a ne jen u nich, je dán zejména tím, že je nutné zajistit výjezd družstva o zmenšeném počtu (1+3), kdy dobrovolní hasiči, držící pohotovost, doplňují početně hasiče z povolání. V případě, že by byl striktně dodržován minimální početní stav v jednotkách SDH, nebylo by možné, s ohledem na pracovní a osobní vytížení dobrovolných hasičů, zajistit vzájemnou nahraditelnost.

Financování hasičů z povolání se odvíjí od rozpočtu těchto jednotek, který je proměnlivý pro každý rok i pro jednotlivé jednotky. Hlavní příčinou je vícezdrojové financování jednotek a rozdíly v objemu finančních prostředků z jednotlivých zdrojů. Každá jednotka má rozpočet sestaven z různých příjmových položek, které se liší v závislosti na možnostech dané obce, kraje, HZS ČR, příp. na přítomnosti ekonomicky silných firem v obci, které jsou schopny poskytovat finanční prostředky na chod jednotky SDH. Jak bylo zjištěno šetřením, např. rozpočet jednotky SDH Mohelnice je více jak z 60 % tvořen finančními prostředky získanými ze smluvních vztahů s místními firmami, a z rozpočtu obce je poskytováno pouze 27 % finančních prostředků, na rozdíl od jednotky SDH Rožnov p. Radhoštěm, kde je rozpočet dotován více jak z 80 % z rozpočtu obce, a pouze 5 % tvoří příjmy ze smluvních vztahů.

Šetřením bylo zjištěno, že i u mzdových nákladů jednotlivých vybraných jednotek SDH jsou podstatné rozdíly. Z dotazníkového šetření vyplynulo, že jednotka SDH Mohelnice vynakládá na platy hasičů z povolání částku cca 2,3 mil. Kč, zatímco jednotka SDH Frenštát p. Radhoštěm, která je srovnatelná svojí velikostí i organizační formou, vynakládá na platy hasičů z povolání částku 3,6 mil. Kč. Tento rozdíl se odvíjí od platových tříd, do kterých jsou jednotliví hasiči zařazeni. Zařazení hasičů do platové třídy je závislé na funkci, kterou hasič v jednotce vykonává a na kurzech, které absolvoval, a které jsou pro jednotlivé funkce vyžadovány. U jednotky SDH Mohelnice pouze jeden hasič absolvoval kurz technika chemické služby a 3 hasiči kurz taktické řízení pro funkci velitele družstva, zatímco u jednotky SDH Frenštát p. Radhoštěm absolvovalo 5 hasičů kurz technika chemické služby, dalších 5 hasičů absolvovalo kurz technika technické služby a celkem 8 hasičů kurz taktické řízení pro funkci velitele družstva. Proto jsou hasiči v jednotce SDH

Mohelnice zařazení v 6. platové třídě (3 hasiči), v 7. platové třídě (3 hasiči) a v 9. platové třídě (3 hasiči), ale v jednotce SDH Frenštát p. Radhoštěm jsou hasiči zařazení do 8. platové třídy (5 hasičů), 9. platové třídy (3 hasiči) a 10. platové třídy (1 hasič). Vyšší platové zařazení hasičů z povolání u vybraných jednotek SDH je tedy důvodem pro značné rozdíly u finančních nákladů na platy. Průměrné roční náklady na plat jednoho hasiče z povolání u jednotky SDH Mohelnice činí 256.444,-Kč, u jednotky SDH Rožnov p. Radhoštěm činí 340.894,-Kč a u jednotky SDH Frenštát p. Radhoštěm činí 404.755,-Kč.

6 Závěr

Nezastupitelnou úlohu při ochraně života a zdraví osob, jejich majetku, ochraně života a zdraví zvířat a ochraně životního prostředí při vzniku mimořádných událostí plní složky „Integrovaného záchranného systému ČR“. Jednou z jeho základních složek jsou jednotky požární ochrany, které zřizují obce, tedy jednotky sboru dobrovolných hasičů obce. V některých městech jsou jednotky sboru dobrovolných hasičů jedinými akceschopnými subjekty, které jsou schopny včas poskytnout potřebnou pomoc. Za určitých podmínek je možné z důvodu zvýšení kvality činnosti jednotky SDH zaměstnat její členy na hlavní pracovní poměr.

V teoretické části se diplomová práce zabývala obecným cílem, kterým bylo posouzení zákonné úpravy vzniku jednotky sboru dobrovolných hasičů a zaměstnávání členů jednotek sboru dobrovolných hasičů v hlavním pracovním poměru. Zřizování a chod jednotek požární ochrany řeší zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje rovněž úkoly státní správy na úseku požární ochrany, a to jak úkoly přímých, tak i nepřímých vykonavatelů. Vznik jednotky SDH upravuje zákon o PO, vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů, a dále „Metodika pro zřizování jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí“, kterou vydalo MV – GŘ HZS ČR. Z těchto pramenů bylo zjištěno, že pro zřízení jednotky SDH je nutné učinit kroky, které jsou v teoretické části srozumitelně vyjmenované a popsány. Zaměstnávání členů jednotek SDH v hlavním pracovním poměru umožňuje zákon o požární ochraně, který v § 68/3 uvádí, že pro zvýšení akceschopnosti a zkvalitnění činnosti jednotky SDH, se mohou do jednotky zařadit i osoby vykonávající tuto činnost jako svoje zaměstnání, tedy hasiči z povolání. Zaměstnávání hasičů z povolání dále upravuje zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcí předpisy – Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., katalog prací, ve znění pozdějších předpisů, a Nařízení vlády č. 564/2010 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů. Lze tedy konstatovat, že současná právní úprava vzniku jednotek SDH a zaměstnávání hasičů z povolání u těchto jednotek je dostačující a obecné cíle diplomové práce se podařilo naplnit.

Dílními cíli předložené práce bylo přiblížení povinností zaměstnanců při udržování jednotky sboru dobrovolných hasičů v akceschopném stavu, dále zpřehlednění zásad pro výkon služby členů jednotek sboru dobrovolných hasičů, kteří vykonávají svoji činnost v

jednotce jako svoje zaměstnání v pracovním poměru. Rovněž těmito dílčími cíli se zabývá teoretická část diplomové práce. Povinnosti hasičů a zásady pro výkon služby upravují především zákon o požární ochraně, který stanovuje např. povinnost zúčastňovat se odborné přípravy, což zahrnuje teoretickou přípravu, praktický výcvik a tělesnou přípravu, a dále pokyn GŘ HZS ČR č. 50/2007, kterým jsou stanoveny zásady pro výkon služby, a kde se hovoří např. o způsobu organizace činnosti v jednotce SDH (organizační x operační řízení), o různých formách uzavírání pracovních vztahů se členy jednotky apod. Další povinnosti hasičů a zásady výkonu služby vyplývají z funkcí, které v jednotce SDH její členové zastávají. Jiné povinnosti má člen zařazený na funkci hasiče a jiný člen ve funkci velitele družstva, který např. musí ovládat taktické postupy, znát možná nebezpečí, musí umět koordinovat zasahující hasiče apod. Tyto informace jsou v teoretické části diplomové práce uvedeny, proto se domnívám, že dílčí cíle byly rovněž splněny.

Praktická část diplomové práce byla věnována zmapování jednotek sboru dobrovolných hasičů, jejichž členové vykonávají činnost v jednotce jako svoje zaměstnání a zjištění průměrné výše finančních prostředků vynakládaných zřizovatelem na jednoho hasiče z povolání a vytvoření uceleného materiálu o problematice zaměstnávání hasičů z povolání. Z výsledků vyplývá, že v ČR je v současné době celkem 71 obcí, ve kterých členové jednotek SDH vykonávají službu jako svoje zaměstnání v pracovním poměru, ale více jak polovina obcí zaměstnává jen jednoho hasiče. Pouze 9 obcí v ČR zaměstnává tolik hasičů z povolání, aby mohla být zajištěna nepřetržitá služba na hasičské zbrojnici ve směnách. Tyto jednotky SDH najdeme především v Ústeckém, Olomouckém nebo Moravskoslezském kraji. Podíl těchto jednotek na celkovém počtu jednotek kategorie JPO II a JPO III je pouze 4,5 %. Důvodem může být nulová nebo malá informovanost o zaměstnávání hasičů z povolání, nebo obec není schopna pokrýt náklady na chod jednotky SDH s hasiči z povolání z vlastních zdrojů a není možnost zajistit finanční prostředky z jiných zdrojů, příp. je zaměstnávání hasičů z povolání neúčelné z důvodu blízkosti jiných jednotek, které jsou schopny zajistit požární ochranu, stupeň nebezpečí v obci je nízký apod. Tento dílčí cíl se podařilo splnit.

Dalším cílem šetření bylo zjistit průměrnou částku, která je vynakládána na hasiče z povolání. Z výsledků šetření lze konstatovat skutečnost, že rozdíly ve výdajích na platy hasičů z povolání u vybraných jednotek SDH jsou natolik rozdílné, že nelze stanovit částku, kterou by bylo možné považovat za obecně platnou, a kterou by se mohla řídit obec,

uvažující o zaměstnávání hasičů z povolání. Orientační výši platu lze vypočítat podle tabulky platových tarifů uvedené v Nařízení vlády č. 564/2010 Sb. Nicméně v každé platové třídě jsou rozdíly v platových stupních podle počtu let započitatelné praxe. V tomto případě se stanovený dílčí cíl nepodařilo naplnit. Lze pouze doporučit individuální výpočet nákladů na platy podle konkrétního případu.

Zaměstnávání hasičů z povolání u jednotek SDH není velmi rozšířeno. Znalost této problematiky vyžaduje vědomosti různých právních norem, neexistuje žádná odborná literatura, která by se zabývala pouze a jenom zaměstnáváním hasičů z povolání, a kterou by bylo možné využít. V diplomové práci byly soustředěny potřebné právní normy a další informace získané studiem různých písemných pramenů i vlastních praktických zkušeností. Domnívám se tedy, že se podařilo vytvořit ucelený materiál o problematice zaměstnávání hasičů z povolání u jednotek SDH obcí.

Obecně lze doporučit zaměstnávat hasiče z povolání v těch jednotkách, které mají vyšší počet zásahů, minimálně 150 za rok, nacházejí se v oblastech s vysokým podílem průmyslu, kde je předpoklad potřeby rychlého a profesionálního zásahu a možnost získat finanční prostředky na platy hasičů a vybavení jednotky SDH, v dopravních uzlech, kde je předpoklad dopravních nehod a v místech, kde je nejbližší jednotka HZS ČR vzdálena 15 km a více, protože dojezd těchto jednotek k místu události je minimálně 15 minut. Nejmenší počet hasičů z povolání by měl být alespoň 9. Důvodem je potřeba zajistit nepřetržitou službu např. v době plánovaných dovolených, vysílání hasičů na specializační kurzy nebo při nemocech tak, aby ve směně sloužili alespoň 2 hasiči z povolání, kteří zajistí připravenost jednotky SDH k zásahu.

7 Seznam použitých zdrojů

Odborné tištěné zdroje:

1. DR. ING. ZDENĚK HANUŠKA. *Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR*. 3. aktualizované vydání Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. 10 str. ISBN 80-86634-02-9
2. KOLEKTIV AUTORŮ. *Bojový řád jednotek požární ochrany*. 1. vydání Frýdek-Místek: Ministerstvo vnitra, 2007, ISBN: 978-80-7385-026-5
3. KRATOCHVÍL, M; KRATOCHVÍL, V. *Technické prostředky požární ochrany*. 1. vydání Praha: Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR, 2007, 152 str. ISBN: 978-80-86640-86-0
4. DR. ING. ZDENĚK HANUŠKA. *Organizace jednotek požární ochrany*. 2. aktualizované vydání Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. 116 str. ISBN 978-80-7385-035-7
5. PLK. DR. ING. ZDENĚK HANUŠKA. *Řád výkonu služby v jednotkách požární ochrany*. 1. vydání Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2009, 245 s. ISBN: 978-80-7385-069-2
6. KOLEKTIV AUTORŮ. *Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí*. Praha: Ministerstvo vnitra – GŘ HZS ČR, 2014, 40 str. Č.j. MV- 52763-7/PO-2008

Právní normy:

1. Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů

9. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů
11. Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky č. 226/2005 Sb.
12. Nařízení vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů
13. Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů

Interní předpisy HZS ČR:

1. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra č. 36 ze dne 19.10.2005, kterým se stanoví podrobnosti k zabezpečení plošného pokrytí území České republiky jednotkami požární ochrany v podmínkách kraje
2. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR č. 50 ze dne 20.9.2007, kterým se stanoví zásady pro výkon služby a odměňování členů jednotek sborů dobrovolných hasičů vybraných obcí.
3. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR č. 25 ze dne 8. 6. 2009, kterým se stanoví Řád výkonu služby v jednotkách HZS podniků, SDH obcí a SDH podniků.
4. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR č. 53 ze dne 19.12.2013, k odborné způsobilosti zaměstnanců zařazených na vybraných funkcích v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků a členů vykonávajících službu v jednotkách sborů dobrovolných hasičů obcí nebo podniků jako svoje zaměstnání v pracovním poměru.
5. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR č. 54 ze dne 19.12.2013, kterým se stanovují normy znalostí hasičů
6. Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR č. 3 ze dne 27.1.2014, k odborné přípravě a odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí a jednotek SDH podniků.

Internetové zdroje:

1. Hasičský záchranný sbor ČR. Jednotky PO [on-line]. [cit. 7.1.2016]. Dostupné z URL: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

2. Svaz měst a obcí České republiky. Organizační složky a příspěvkové organizace [online]. [cit. 16.2.2016]. Dostupné z URL: <http://www.smocr.cz/data/fileBank/a0a5aed0-d4d5-46fe-97a0-7f7cb761e5fb.pdf>
3. SDH Nový Hrádek. Označení hasičů. Dostupné z URL: <http://hasici.novy-hradek.cz/index.php?str=oznaceni>
4. POHAS, s.r.o. Výzbrojna Teplice. Dostupné z URL: <http://www.vyzbrojnateplice.cz>

8 Přílohy

1. Seznam obcí, v jejichž jednotkách SDH vykonávají hasiči činnost v hlavním pracovním poměru.
2. Rozhodnutí MV – GŘ HZS ČR o poskytnutí dotace na výdaje jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí pro Olomoucký kraj.
3. Dotazník pro vybrané obce.

**Seznam obcí v jednotlivých krajích ČR, v jejichž jednotkách SDH vykonávají hasiči
činnost v hlavním pracovním poměru**

Kraj	Obec	Hasičů z povolání	kat. JPO
Olomoucký	Brodek u Prostějova	1	II
	Hanušovice	1	II
	Jindřichov	1	III
	Libina	1	II
	Mikulovice	7	II
	Mohelnice	9	II
	Olšany u Prostějova	1	III
	Plumlov	2	III
	Šumperk	1	II
	Vidnava	1	II
	Žulová	1	II
Jihomoravský	Březí	1	II
Zlínský	Karolinka	2	II
	Morkovice-Slížany	2	II
	Nedakonice	1	II
	Rožnov p. Radhoštěm	13	II
	Zlín	16	II
Moravskoslezský	Bruntál	2	II
	Frenštát p. Radhoštěm	9	II
	Fulnek	1	II
	Kopřivnice	3	II
	Krnov	1	II
	Melč	1	II
	Mosty u Jablunkova	2	II
	Ostrava	3	II
	Vrbno p. Pradědem	1	II
Karlovarský	Horní Slavkov	2	II
	Chodov	3	II
	Kynšperk n. Ohří	1	II
	Oloví	2	II
	Rotava	2	II
	Teplá	3	II
	Žlutice	2	II
Vysočina	Dukovany	1	II

Královéhradecký	Černilov	3	II
	Hořiněves	1	III
	Kostelec n. Orlicí	1	II
	Nechanice	1	II
	Nové Město n. Metují	2	II
	Police n. Metují	2	II
	Špindlerův Mlýn	1	II
Žaclěř	5	II	
Liberecký	Česká Lípa	1	II
	Frýdlant	4	II
	Harrachov	1	II
	Nový Bor	1	II
	Raspenava	1	II
	Turnov	1	II
	Železný Brod	1	II
Pardubický	Březová n. Svitavou	1	II
	Choceň	2	II
	Staré Město	1	II
Jihočeský	Nýřany	1	II
	Planá	1	III
	Radnice	1	II
	Zbiroh	2	II
	Železná Ruda	1	II
Středočeský	Rožmitál p. Třemšínem	2	II
Ústecký	Chomutov	1	II
	Jílové	1	III
	Jirkov	2	II
	Jiříkov	2	II
	Kadaň	7	II
	Kláštěrec n. Ohří	2	III
	Kovářská	1	II
	Krásná Lípa	1	II
	Krupka	11	II
	Radonice	1	II
	Rumburk	6	II
	Vejprty	1	II
	Velké Březno	12	II

MVCRX0299KQ5

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
 Kloknerova 2295/26, 148 01 PRAHA 414
 IČO: 00007064, bankovní spojení: ČNB, Praha 1, č.ú.: 8908881/0710

Č.j. MV-10842-3/PO-IZS-2015

Praha 29. ledna 2015

Počet listů: 7

Rozhodnutí

V souladu s ustanovením § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů,

se poskytuje účelová neinvestiční dotace z rozpočtu MV-GŘ HZS ČR do rozpočtů krajů a hl. m. Prahy na výdaje jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí ve výši 5 914 000,- Kč

Příjemce dotace:

Olomoucký kraj, IČO: 60609460, Jeremenkova 1191/40a, 779 11 Olomouc

Dotace bude poskytnuta převodem na účet příjemce dotace č.: 94-5722811/0710

Odůvodnění:

(1) Ministerstvo vnitra poskytuje prostřednictvím MV-GŘ HZS ČR účelovou neinvestiční dotaci z rozpočtu MV-GŘ HZS ČR do rozpočtu krajů a hl. m. Prahy (dále jen „kraj“) na výdaje spojené s činností jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí formou účelově vázaného příspěvku krajům (dále jen „účelová neinvestiční dotace“), přičemž se vychází z právních předpisů, kdy:

- a) kraje, v souladu s § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“), v přenesené působnosti státní správy hradí k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany náklady jednotkám sborů dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) vybraných obcí spojené se zásahy mimo jejich územní obvod v souladu s ustanovením § 29 odst. 4 písm. a) a podílí se na financování jejich akceschopnosti, pořízení a obnově požární techniky,
- b) vybrané obce, v souladu s § 29 odst. 4 písm. b) zákona o požární ochraně, zabezpečují akceschopnost jednotky SDH obce k zásahům mimo svůj územní obvod. Jednotkou SDH vybrané obce je dle uvedeného ustanovení jednotka kategorie JPO II nebo JPO III podle přílohy zákona o požární ochraně a podle přílohy č. 4 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška o jednotkách PO“), zabezpečující výjezd v souladu s platnými právními předpisy a dále jednotka kategorie JPO V, která ve smyslu § 29 odst. 4 písm. a) zákona o požární ochraně provedla zásah v průběhu rozpočtového roku mimo svůj územní odvod v souladu s poplachovým plánem kraje nebo na výzvu operačního a informačního střediska HZS kraje v souladu s § 73 odst. 3 zákona o požární ochraně. Podle § 29 odst. 4 písm. c) zákona o požární ochraně, zabezpečují jednotky SDH vybraných obcí kategorie JPO II nepřetržitou pohotovost mimo pracoviště v počtu jednoho požárního družstva o zmenšeném početním stavu (u kategorie JPO II/1) nebo dvou družstev o zmenšeném početním stavu (u kategorie JPO II/2),

- c) obce, v přenesené působnosti na úseku požární ochrany ve smyslu § 29 odst. 3 písm. a) zákona o požární ochraně, na základě rozpisu hasičského záchranného sboru kraje (dále jen „HZS kraje“), v souladu s § 26 odst. 2 písm. l) zákona o požární ochraně, zajišťují účast velitelů a strojníků jednotek SDH obcí na jejich odborné přípravě. Odbornou přípravu pořádá HZS kraje. Účelovou neinvestiční dotaci na uvedenou činnost poskytuje kraj v souladu s § 27 odst. 3 písm. b) bod 2. zákona o požární ochraně v návaznosti na § 26 odst. 2 písm. l) zákona o požární ochraně.

(2) Finanční prostředky poskytované MV-GŘ HZS ČR na zabezpečení činností krajů, uvedených v odst. 1 tohoto rozhodnutí, jsou účelové neinvestiční dotace do rozpočtu krajů, poskytované ve smyslu ustanovení § 14 zákona č. 218/2000 Sb. Pokud kraj poskytne tyto prostředky přímo obcím, jedná se o výdaj z rozpočtu kraje do rozpočtu obce za podmínek stanovených zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

(3) Při poskytování účelové neinvestiční dotace se přihlíží ke koncepci požární ochrany kraje, k plošnému pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany, k materiálně technickému vybavení jednotek SDH vybraných obcí a plánu odborné přípravy jednotek SDH obcí, zpracovaného HZS kraje.

(4) **Účelová neinvestiční dotace je určena obcím na:**

1. **Výdaje na zabezpečení akceschopnosti jednotky SDH vybrané obce ve formě příspěvku:**

- a) **na zabezpečení akceschopnosti kategorie JPO II**¹, která zabezpečuje výjezd z místa své dislokace k zásahu nejpozději do 5 minut² po vyhlášení poplachu jednotce v síle nejméně jednoho družstva, u kategorie JPO II/2 nejméně dvou družstev, o zmenšeném početním stavu³, ve složení velitel, strojník a dva hasiči. Členové jednotky zajišťují připravenost k výjezdu jednotky dle plánu výkonu služby v souladu s § 20 nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb.

Podíl vybrané obce na zabezpečení akceschopnosti jednotky z jejího rozpočtu činí minimálně 20 % celkové částky poskytované účelové neinvestiční dotace na zabezpečení akceschopnosti jednotky kategorie JPO II.

Tato část účelové neinvestiční dotace může být čerpána na:

- neinvestiční opravy zásahové požární techniky a věcných prostředků požární ochrany, přípravu na technické prohlídky techniky, revize věcných prostředků a neinvestiční věcné vybavení jednotky, které je majetkem obce zřizující jednotku, popř. ostatní provozní výdaje pro udržení akceschopnosti jednotky,
- mzdové výdaje na pracovní pohotovost člena vykonávajícího službu v jednotce jako svoje zaměstnání, na odměny z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr (dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti), na odměny členům, kteří mají s obcí uzavřenu dohodu o členství v jednotce podle zvláštního předpisu⁴ za zabezpečení připravenosti k výjezdu jednotky dle plánu výkonu služby zpracovaného velitelem jednotky.

¹ § 18 vyhlášky č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění pozdějších předpisů.

² § 11 odst. 2 písm. c) vyhlášky č. 247/2001 Sb.

³ § 4 odst. 2 vyhlášky č. 247/2001 Sb.

⁴ zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Z poskytnuté účelové neinvestiční dotace ve výši **5 914 000,- Kč** se na zabezpečení výše uvedené činnosti vyčleňuje níže uvedeným vybraným obcím částka **3 480 000,- Kč** takto:

Vybraná obec	IČO:	Účelová neinvestiční dotace ve výši *
Obec Bohuňovice	00298697	120 000,- Kč
Obec Bouzov	00298719	120 000,- Kč
Městys Brodek u Prostějova	00288063	120 000,- Kč
Městys Dub nad Moravou	00298867	120 000,- Kč
Město Hanušovice	00302546	120 000,- Kč
Obec Hlubočky	00298891	120 000,- Kč
Město Hranice	00301311	120 000,- Kč
Město Javorník	00302708	120 000,- Kč
Obec Jindřichov	00301345	120 000,- Kč
Město Kostelec na Hané	00288373	120 000,- Kč
Obec Libina	00302899	120 000,- Kč
Město Loštice	00302945	120 000,- Kč
Obec Mikulovice	00303003	120 000,- Kč
Město Mohelnice	00303038	120 000,- Kč
Město Moravský Beroun	00296244	120 000,- Kč
Městys Náměšť na Hané	00299260	120 000,- Kč
Město Němčice nad Hanou	00288497	120 000,- Kč
Obec Opatovice	00301655	120 000,- Kč
Statutární město Prostějov	00288659	120 000,- Kč
Městys Protivanov	00288675	120 000,- Kč
Město Staré Město	00303364	120 000,- Kč
Město Stíty	00303453	120 000,- Kč
Město Šumperk	00303461	120 000,- Kč
Město Tovačov	00302082	120 000,- Kč
Město Velká Bystřice	00299651	120 000,- Kč
Obec Velké Losiny	00303551	120 000,- Kč
Město Vidnava	00303585	120 000,- Kč
Město Zlaté Hory	00296481	120 000,- Kč
Město Žulová	00303682	120 000,- Kč

* **Pozn.:** Pokud není zabezpečena akceschopnost jednotky SDH obce kategorie JPO II dle odst. 4 bodu 1. písm. a) za celé období roku, krátí se účelová neinvestiční dotace pro obec o příslušný počet 1/12 celkového objemu vyčleněných prostředků (tj. za měsíce, kdy akceschopnost nebyla plně zajištěna).

b) *na mzdové výdaje a zákonné a sociální pojištění členům vykonávajícím službu v jednotce SDH vybrané obce kategorie JPO II nebo JPO III jako svoje zaměstnání v pracovním poměru dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Minimální rozsah pracovního úvazku musí činit 40 % plně týdenní pracovní doby, s pracovní náplní zaměřenou na činnost jednotky SDH vybrané obce.*

Podíl vybrané obce na mzdovém a zákonném a sociálním pojištění členů z jejího rozpočtu činí minimálně 10 % celkové poskytované částky dotace na 1 člena jednotky SDH obce.

Z poskytnuté účelové neinvestiční dotace ve výši **5 914 000,- Kč** se na zabezpečení výše uvedené činnosti vyčleňuje níže uvedeným vybraným obcím částka **1 300 000,- Kč** takto:

Vybraná obec	IČO:	Účelová neinvestiční dotace ve výši **	Počet členů
Městys Brodek u Prostějova	00288063	50 000,- Kč	1
Město Hanušovice	00302546	50 000,- Kč	1
Obec Jindřichov	00302741	50 000,- Kč	1
Obec Libina	00302899	50 000,- Kč	1
Obec Mikulovice	00303003	350 000,- Kč	7
Město Mohelnice	00303038	450 000,- Kč	9
Obec Olšany u Prostějova	00288560	50 000,- Kč	1
Město Plumlov	00288632	100 000,- Kč	2
Město Šumperk	00303461	50 000,- Kč	1
Město Vidnava	00303585	50 000,- Kč	1
Město Žulová	00303682	50 000,- Kč	1

** **Pozn.:** Pokud člen nevykonává službu v jednotce SDH obce jako svoje zaměstnání dle zákoníku práce po celé období roku, krátí se účelová neinvestiční dotace pro obec o příslušný počet 1/12 objemu účelové neinvestiční dotace (tj. za měsíce, kdy akceschopnost nebyla plně zajištěna).

2. **Výdaje na odbornou přípravu strojníků, velitelů družstev a velitelů všech jednotek SDH obcí** k získání odborné způsobilosti nebo prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti, dále specializační kurzy pro určené členy jednotek SDH obcí, instrukčně metodická zaměstnání, taktická nebo prověřovací cvičení pořádaná HZS krajů. Účelová neinvestiční dotace se přednostně čerpá na kurzy pro získání odborné způsobilosti a prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti členů jednotek SDH obcí. Specializační kurzy mohou být vyučovány pouze dle platných osnov odborných a specializačních kurzů vydaných MV-GŘ HZS ČR.

HZS kraje podle § 26 odst. 2 písm. l) zákona o požární ochraně řídí a organizuje odbornou přípravu velitelů a strojníků jednotek SDH obcí. Počet dobrovolných hasičů u jednotky SDH obce ve funkcích strojník, velitel družstva a velitel jednotky SDH obce, pro které HZS kraje pořádá odbornou přípravu, je systemizován přílohou č. 4 vyhlášky o jednotkách PO.

Z prostředků uvedené účelové neinvestiční dotace se hradí členovi, který se zúčastnil příslušného kurzu, instrukčně metodického zaměstnání, taktického nebo prověřovacího cvičení zejména:

- *refundace mzdy,*
- *cestovní náklady,*
- *dokumenty a šířené předpisy MV-GŘ HZS ČR pro odbornou přípravu.*

Odborná příprava k získání odborné způsobilosti je pořádána ve vzdělávacích zařízeních:

- MV-GŘ HZS ČR,

- HZS krajů,
- určených MV-GŘ HZS ČR.

Odborná příprava k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti je prioritně pořádána u HZS krajů.

Příslušný HZS kraje sestaví plán odborné přípravy na daný kalendářní rok podle potřeby zařazení výše uváděných funkcí na úseku požární ochrany do odborné přípravy. Plán sestavuje HZS kraje počátkem příslušného roku. Tento plán je současně podkladem pro rozpis účelové neinvestiční dotace na odbornou přípravu.

Obci se z účelové neinvestiční dotace vyčleňují prostředky na odbornou přípravu jen v případě, že se strojník, velitel družstva, velitel jednotky SDH obce, popřípadě jiný určený člen, zúčastnil příslušné odborné přípravy.

Prostředky účelové neinvestiční dotace se poskytují obci na člena dle hodinové dotace odborné přípravy (v kurzu, instrukčně metodické zaměstnání, taktické nebo prověřovací cvičení) takto:

Hodinová dotace odborné přípravy dle odst. 4 bodu 2. rozhodnutí	Účelová neinvestiční dotace obci na člena dle hodinové dotace odborné přípravy
40	2 000,- Kč
24	1 200,- Kč
16	800,- Kč
8	400,- Kč

Pokud je doba trvání kurzu, instrukčně metodického zaměstnání, taktického nebo prověřovacího cvičení kratší než 8 hodin, vypočítá se účelová neinvestiční dotace na tuto odbornou přípravu přímou úměrou z částky hodinové dotace odborné přípravy v délce 8 hodin. Stejný princip se použije i v případě jiného trvání odborné přípravy než je hodinová dotace odborné přípravy v délce 16 hodin, 24 hodin a 40 hodin.

V případě, že finanční prostředky poskytnuté obci na odbornou přípravu na člena dle hodinové dotace odborné přípravy (kurz, instrukčně metodické zaměstnání, taktické nebo prověřovací cvičení) nebudou obcí vyčerpány, mohou se použít k zabezpečení činností dle odst. 4 bodu 3. nebo bodu 4. tohoto rozhodnutí v jednotce SDH obce.

3. **Výdaje za uskutečněný zásah jednotky SDH obce na výzvu územně příslušného operačního a informačního střediska HZS kraje mimo její územní obvod.**

Účelovou neinvestiční dotaci lze použít pro jednotku SDH obce, která na výzvu územně příslušného operačního a informačního střediska HZS kraje provedla zásah mimo území obce (v souladu s § 29 odst. 4 písm. a) a § 73 odst. 3 zákona o požární ochraně), která ji zřizuje, nebo několika obcí, které ji zřizují, pokud je jednotka SDH obce zřízena na základě sdružení prostředků (§ 69a zákona o požární ochraně). Podkladem k čerpání účelové neinvestiční dotace na výdaje za uskutečněný zásah je dílčí zpráva o zásahu, resp. zpráva o zásahu, uložená u HZS kraje.

4. **Výdaje na věcné vybavení neinvestiční povahy (např. spojové prostředky, ochranné oděvy pro hasiče, hadice apod.) a také opravy, revize, technické prohlídky požární techniky a věcných prostředků požární ochrany jednotky SDH vybrané obce kategorie JPO II, JPO III a také JPO V, která ve smyslu § 29 odst. 4 písm. a) zákona o požární ochraně provedla v průběhu rozpočtového roku zásah mimo svůj územní odvod v souladu s poplachovým plánem kraje nebo na výzvu operačního a informačního**

střediska HZS kraje v souladu s § 73 odst. 3 zákona o požární ochraně.

Z poskytnuté účelové neinvestiční dotace ve výši **5 914 000,- Kč** se na zabezpečení činností uvedených v odst. 4 bodu 2., 3. a 4. tohoto rozhodnutí vyčleňuje obcím částka **1 134 000,- Kč**.

(5) Účelová neinvestiční dotace je určena na zabezpečení činností uvedených v odst. 4 tohoto rozhodnutí v období od 1. ledna 2015 do 31. prosince 2015.

(6) Podkladem kraje pro přidělení účelové neinvestiční dotace obcím, je věcný rozpis účelové neinvestiční dotace předložený ředitelem HZS kraje⁵.

(7) Účelovou neinvestiční dotaci mohou kraje použít pouze k financování činností jednotek SDH obcí zřízených dle § 29 odst. 1 písm. a) nebo § 69a zákona o požární ochraně, kde je účastníkem smlouvy o sdružení obec.

(8) Seznam obcí, kterým jsou poskytovány prostředky z účelové neinvestiční dotace na výdaje k zabezpečení činností uvedených v odst. 4 bodě 1. písm. a) a bodě 1. písm. b) tohoto rozhodnutí je závazný. Změny jednotlivých obcí v seznamu pro čerpání účelové neinvestiční dotace v průběhu kalendářního roku, jsou možné pouze formou žádosti kraje o změnu vydaného rozhodnutí zaslané na MV-GR HZS ČR. Pokud jednotka kategorie JPO II po celý příslušný kalendářní měsíc v roce poskytnutí účelové neinvestiční dotace nezabezpečí svoji akceschopnost nebo členové nebudou vykonávat službu v jednotce SDH obce jako svoje zaměstnání, bude poměrná část prostředků (1/12 za každý měsíc, kdy nebyla akceschopnost plně zajištěna) účelové neinvestiční dotace vrácena na účet poskytovatelů, v souladu s příslušnými právními předpisy.

(9) Nevyčerpané prostředky z poskytnuté účelové neinvestiční dotace, které příjemce vrací v průběhu roku, na který je dotace poskytnuta, zasílá na bankovní účet poskytovatele č. 8908881/0710.

(10) Zejména prostředky účelové neinvestiční dotace v minimální výši na výdaje na zabezpečení akceschopnosti podle odst. 4 bodu 1. písm. a) a písm. b) tohoto rozhodnutí kraj rozepisuje na počátku příslušného roku. Prostředky na výdaje podle odst. 4 bodu 2., 3 a bodu 4. tohoto rozhodnutí rozepisuje kraj s ohledem na celkový podíl v počtu zásahů jednotek SDH obcí mimo území zřizovatele v období roku stanoveného HZS kraje a počtu členů jednotek SDH obcí, kteří se zúčastnili odborné přípravy organizované HZS kraje.

(11) Kraj se při použití prostředků účelové neinvestiční dotace řídí rozpočtovými pravidly a je oprávněn provádět kontrolu hospodaření a evidence poskytnutých prostředků v souladu se zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů. Zúčtování účelové neinvestiční dotace se provádí v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 218/2000 Sb.

(12) Obec, jako příjemce prostředků z účelové neinvestiční dotace, je povinna uchovávat veškeré průkazné účetní záznamy o jejich použití v souladu s ustanovením § 31 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

(13) Příjemce dotace je povinen poskytovanou účelovou neinvestiční dotaci vypořádat s poskytovatelem v rámci finančního vypořádání ve smyslu § 14 odst. 9 zákona č. 218/2000 Sb.

⁵ § 26 odst. 2 písm. h) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

a vyhlášky č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem.

(14) Případné změny rozhodnutí o poskytnutí účelové neinvestiční dotace v průběhu rozpočtového roku, kromě případů uvedených v odst. 8 tohoto rozhodnutí může MV-GR HZS ČR provést na základě písemné žádosti kraje vydáním rozhodnutí.

(15) Číslo účelového znaku, pod kterým má být vykázána účelová neinvestiční dotace, je 14004.

(16) Pokud dojde k vyčerpání všech prostředků účelové dotace pro příslušný rok, nároky uplatněné obcí za zásah její jednotky SDH obce mimo územní obvod obce k rozvahovému dni pro účetní závěrku k poslednímu dni účetního období v příslušném roce ⁶ přidělení účelové neinvestiční dotace uhradí kraj ze svých rozpočtových zdrojů. Nároky uplatněné příslušnou obcí po rozvahovém dni pro účetní závěrku účetního období v příslušném roce lze uhradit z účelové neinvestiční dotace v následujícím roce.

(17) Dotace bude poskytnuta jednorázově na účet příjemce dotace po vydání rozhodnutí.

„otisk úředního razítka“

Generální ředitel HZS ČR
brig. gen. Ing. Drahoslav Ryba
podepsáno elektronicky

---

⁶ § 17 až § 19 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

Dotazník - otázky

- 1. Počet obyvatel obce, rozloha katastrálního území, jedná se o obec s rozšířenou působností, počet sídelních jednotek?**
- 2. Jaká je organizační forma jednotky?**
- 3. Jaké výhody vidíte v organizační formě jednotky SDH, je lepší být organizační složkou obce nebo příspěvkovou organizací a proč?**
- 4. Jaký je počet výjezdů k událostem za poslední 4 roky?**
- 5. Jaký je počet členů v jednotce SDH? (myšleno jak hasiči z povolání, tak i dobrovolní hasiči)**
- 6. Jakým rozpočtem jednotka SDH disponovala za poslední rok?**
- 7. Z jakých zdrojů je jednotka SDH financována (veřejnoprávní smlouvy, obchodní závazky, dotace, obec)?**
- 8. Jaké jsou finanční náklady jednotky SDH na mzdy a povinné odvody hasičů z povolání?**
- 9. Jaké funkce jsou v jednotce SDH zřízeny a kolik hasičů z povolání jednotlivé funkce vykonává?**
- 10. V jakých platových třídách jsou jednotliví hasiči z povolání zařazeni?**
- 11. Myslíte si, že jsou jednotky SDH obcí schopny nahradit jednotky HZS ČR, příp. v jakém rozsahu?**
- 12. Jaká je spolupráce se zřizovatelem jednotky SDH, scházíte se na pravidelných schůzkách a informujete se vzájemně o úkolech a potřebách jednotky SDH?**
- 13. Je v obci dislokovaná jednotka HZS ČR? Jaké jsou nejbližší jednotky HZS ČR (vyjádřeno v km)?**